

308924

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 4.
నంపుటము. ౪.

చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ జూలై నెల 25 వ తేది బుధవారము
శింకల నామ సంవత్సర శ్రావణ మాస శుద్ధ షష్ఠి.

No. 97
సంచిక ౯౭

పింగళ సంవత్సరాదిసంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది

నల సంవత్సరమున జరిగిన విశేషాచారసంగ్రహము సంగ్రహచరితమును, ఆధ్యాత్మిక, శైలిక, వాంఛిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశపటములును మహాజనుల పటములును ఇతిరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకేతములపై చక్కగ ముద్రింపబడినది.

కాగితముల కట్టునం జేసి కావలసి నన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించుచుంటున్న కలయనారు
కలయనే వ్రాసికొను టుచితము: కలయ 2-0-0
ఆంధ్రదేశపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు ,, ,, 0-8-0
,, అర్ధసంవత్సర ,, ,, 0-12-0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక 8 మాసముల చందాదారులకు ,, ,, 1-0-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

వినోదకరమగు తెలుగు నవలలు

లీలా లేక సురేంద్రనగరము:—ఇందు శ్రీలక్ష్మణుని పుట్టిని, రమ్య చాపల్యాదిగుణములు కల్పింపబడినవి. రూ. 1-0-0
యశోధర:—ఇందొక యాడుది తనమగనివైకల యనురాగమునకై పడరానిపాటుపడి యున్న తస్థితికివచ్చును 0-12-0
మనోరమ:—మగడువేటకేగి రాక్షసునొద్ద జిక్కుకొననతిని సామర్థ్యముచే విడిపించి, శ్రీలక్ష్మణుని పెండ్లిచేయును. 0-10-0
జగదేకరంభ:—అన్నకై పడరానిపాటుపడి యున్న తస్థితికి వచ్చు సామర్థ్యవతి కథ అ. 0-10-0
సహనోదరవాంఛ:—తమ్మునకు బుద్ధిలేక కలహించినను అన్న సహింపవలయు ననుటను బోధించును. అ. 0-4-0
అత్తలారాబ్రాహ్మణమున కోర్కెనికోడండ్ర ప్రలాపము:—అత్తలు కోడండ్రను బాధించు విధములుగలది. అ. 0-2-0
మిత్రద్రోహము:—ఆపద్బంధుడగు మిత్రునివై నిందమోడి కడకు తాను జిక్కుకొన్న వానిని గురించిన నవల 0-8-0
నలయనారు:— కణ్ణా బుక్ డిపో.,
6, వేంకటేశమేష్ట్రీ బీది, సామకాపురం పేట, మదరాసు.
ఇదియేగాక యితరనవలలు కథలు పుస్తకములు పంపుదుము

ఓరియంటల్ సోపులు
ఎప్పుడును మిక్కిలి శ్రేష్ఠమయినది.

చౌకకు చౌక. అందమునకు అందము.

ఓరియంటల్ సోపు ఫ్యాక్టరీ.

730 గోబగాన్, కలకత్తా.

మద్రాసు ఏజెంట్లు:—

మెసర్సు వి. జే. అయ్యర్ కంపెనీ,
దేవరాజ మొదలిబీది, మద్రాసు.

హెచ్.టి. మహమ్మద్ అందు కో,

[728] మదన్ పురా, బెనారస్ సిటీ.

కాశీలోనుండు అనేక వట్టు, జరి విచిత్రమయిన మంచినస్తువులు వీరుబహుచవుకగ సప్లయిచేతురు.

ఒకసారి అల్లరు యిచ్చిచూచినచో తమకే తెలియగలదు.

నిర్మల మైన

మలబారు రాయి

(కొబ్బరికల్లునుండి బట్టిదొసబడినది)

కొలంబో అరకవలెనె, ఇది మలబారులో నిర్ధముచేయబడినది.

బహు నిర్మలమయినది. ఆరోగ్యకరమయినది.

డబ్బను కాలుగలను బుట్లగల పెట్టెలుగ అమ్మబడును.

విడి సీసాలు అమ్మబడవు.

యన్. పి. సారథి అందు కో,
(826) మదరాసు.

‘శాస్త్రోక్త మైన ఎరువు’.

662

రాజధాని రసాయన ఎరువుశాలా (లిమిటెడ్)

పై విచారణాధికారులు: మెసర్సు ప్యారీ కంపెనీవారు, చెన్నపట్నం, కరి, బోస్, ప్రత్తి, పొగాకు, చెఱు, అరటి మొదలగు మాగాణి, ఖమ్మి, పయిర్లకున్న, దంప, ఫలకృత్తు ములకున్న, మొక్క తీగవనైరాలకున్న సంపూర్ణఎరువులు శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేసి విక్రయించుచున్నారు. ఇవి యన్నియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు తయారుచేయబడుటచేత ఎరువులు కొనదలచిన వారి కాలాకు భూములయట్టిని రసాయన శోధనశాలలో ఉచితముగా పరీక్షించి ఆయాభూముల గుణాగుణములను అనుసరించి తయారుచేయుచున్నారు. “శాస్త్రోక్త ఎరువు” అను మాసాంతర పత్రికను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరబిక్, కన్నడం, మళయాళం మొదలగు భాషలలో నెలనెలకు ప్రయరించి అందులో ఎరువు విషయముగా వ్యాసములు వ్రాసి, ఒక్కొక్క జిల్లాలోని జమీన్ దార్లకు ఉచితముగా పంపించుచున్నారు. వైచెప్పిన పత్రికనున్న, ఇంకా ఎరువు విషయముగా ఇతిర అంశములకున్న ఈక్రింద నుడహరించియుండు వైవిలాసమునకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

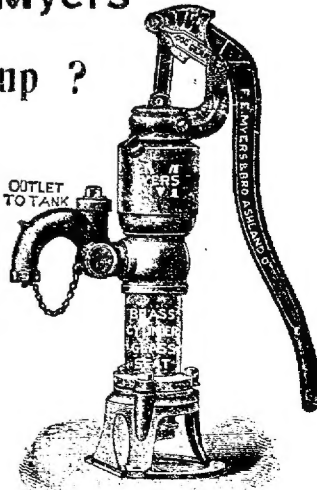
ప్యారీ అందు కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 12, మదరాస్.

Parry & Co., Post Box No. 12, Madras.

What is a Myers PATENTED

Hand Pump ?

A new practicable, reliable and easy working appliance for drawing water from any depth up to 150 feet. Also for farm and Stock use and small irrigation purposes. A large assortment of various designs always carried in stock. Write for full particulars and prices.

K. B. Joshi & Co.,
321, Hornby Road Fort Bombay.

ప్రజాభిప్రాయములు

I
నియోగి విద్యాసంస్థ.

ఆయా,

నియోగి విద్యార్థులకు సహాయము చేసి వారి విద్యాభివృద్ధికి తోడ్పడుటకు దావూరు పనులైన సంతకముల క్రిందట కీర్తి చేయవలసియున్నది. గా. గా. కొప్పరపు రామారావు పంతులుగారు ఒక సంఘమును స్థాపించి పది నేల యాభ్యుదయ వేర్చి అప్పుడు నాట్ కంపెనీలో నేరిరి. ఆకం పెనెడివాలా తీయగా ఒక వెయ్యిరూపాయలు ఖాగలబ్బములో వచ్చెను. మొండికొర్రుకు ఆకు, కొమ్మ పుట్టిన నెడి లోకోక్తి ననుసరించి కాబోలు ఈ వెయ్యిరూపాయలు వచ్చి నెంపు లేకుండా పాటిబండ నెంకట వసుదాయగారి వద్ద నిలువ ఉన్నటుల చేరియున్నది.

ఈ నెల ఆఖరులో పల తీరికచేసి ఈ సంఘసభ్యులలో ప్రస్తుతమున నెలవ ఉన్న వారు బెజవాడలో సమావేశమై ఆ సమాఖ్యను ఏమి చేయవలయు ననెడి విషయమును పరిష్కారము చేయవలెను.

ఇన్ని సంవత్సరము లానకుండుట విచారకరము. నేటి కయినను ఒకపరి కన్నులు తెరిచి తమవిధినితాము నెరవేర్చు కొనుటవలన చాలపుణ్యము కలుగును. నై ఉత్తరీయముతో తమ గ్రామములనువదలి ఏదియో ఒకవృత్తి నవలంబించి ఆనేక వేలరూప్యముల నార్జించిన ధనవంతులెందరో నియోగిలలో గలరు. వారిధనము ఆనేకవిధములగు తిరిగి వారలను వదలు చున్నది. అటులవదలచున్న మామలను కన్నులారచూచి యైనను ఇతరులు నుంచుమామ నవలంబింపవచ్చునకదా. తాము ఆర్జించిన సామ్యులోనిక కతాంశమునైనను ధర్మమున కయి వినియోగించెను యోగ్యతనునకుండవలదా? ప్రతివలము నకు వృత్తి కలుగని, ఆపాపమేమియోకాని నియోగిశాఖకు వృత్తిలేదు. ఒక నామనుంత్రివరుల నధిష్ఠించి సామ్రాజ్యము లను నిర్మకాయలనలె నాడించిన, పట్టణములను నిర్మించి రాజకార్య సురంభమైన, కవిపుంగవులయిన నియోగిశాఖ వారికి నేడు ఎట్టియవకాశము? ఇప్పటికిని వీరికే ప్రామాణ్యము లుండవలెను. రాచ కాన్యనిపుణత్వముతగ్గలేదు. ఆబోధాగ్యము నేనుకూడప్రత్యక్షముభవము. ఇప్పటికిని ఎందరో రాజకార్య నిపుణులుగలరు. నేనాంతపరులుగలరు. తెలివిలోలోపములేదు. కానిఆవకాశములేవు. కలిగించి తోడ్పడు నాథులులేక, ఏపట్టణ ముననో స్టేషన్లుగచేరి కొందరును, ఏపల్లెనో మైవేల్లుగచేరి కొందరును, ఏమూలనో కుటుంబ పన్నును కొందరును కాల మును గడపుచున్నారు. పల్లెలలో వీరిమధ్యస్థితి చెప్ప నక్కర లేదు. భేషజనులకు దిగి ఉన్న పొలమును కోల్పోయి ఏపూట లేరు ఆపూటను ఎరకపంచనో కూర్చుండి దురాగతములనుపన్ని సంపాదించవలసి వచ్చినది. ఇప్పుడైనను ధనసంపన్నులును, దేశాభిమానులును ఆగు విద్యార్థులు మేల్కొని ఈశాఖవారి దుస్థితిని తొలగించుట శ్రేయస్కరము.

ఇట్టి దుస్థితిలో ఈశాఖ ఉండగా ఈనియోగి విద్యా నిధి నిట్టి స్థితిలో నుండుట కెట్లాపెనో దురూహ్యము. ఈసంఘ స్థాపకులగు రామారావు పంతులుగారి కుమారులగు కృష్ణారావు పంతులుగారు వయస్సున పిన్న యవ్వను బుద్ధిని పెద్దలను మించినవారని వినుచున్నాము. చిన్నతనముననే పై రుమక పదవి నధిష్ఠించు భాగ్యము వీరికి ఒకరికే కలిగినను టలో వీరి బుద్ధిబలము! తేటయగుచున్నది. కృష్ణారావు పంతులు గారు ఈ నిధి అభివృద్ధికి పాటుపడెదరని నమ్ముచున్నాము.

ఒక నియోగి.

పారిశ్రామిక పంచాయతీసభ మరల నవంబరు మొదటి వారములో బొంబాయినగరమున సమావేశమగునని తెలియు చున్నది. సర్ ధామసు హాలండుగారే, మరల సభాధిపత్య మును వహించెదరు. నవంబరు మాసంతయు సభవారు బొంబాయి రాజధానిలో గడపి ఆనంతరము పంజాబునకు పిమ్మట సరిప్రాంతములకును బోయెదరు. ఆస్సాములో సంచార మునరించినపిదప సభవారు బర్మాకుబోయి పిమ్మట ఢిల్లీకి మరలివచ్చి నివేదనమును వ్రాసెదరు. బొంబాయి విచారణ అయిన వెంటనే హాలండుగారు విల్లింగ్డనుసతి ప్రదర్శనమును జూచుటకు ఢిల్లీకి బోయెదరు.

II కృష్ణాజిల్లా విభజనము.

అయ్యా,

పరిపాలన సౌకర్యమునకై ప్రభుత్వము వారి రిప్పుడు కృష్ణాజిల్లాను రెండుగు విభజించు చున్నారని తెలియవచ్చు చున్నది. ప్రభుత్వమువారిట్టి ఘనకార్యములను చేయునప్పుడు, తమ సౌకర్యమునకంటే ప్రజాసౌకర్యమునే యెక్కుడుగ పాటింతురని మనము నమ్మువలసియున్నది. అని యాలోచించి యే జిల్లాక లెక్కల క్యాంబెల్లుగారు ప్రభుత్వము వారికిని ప్రజల కును విశేష సదుపాయము లొదవనైయున్న నిడదవోలును క్రొత్తజిల్లాకు ముఖ్యపట్టణముగా జేయుటకు సంకల్పించిరని మన మూహించవలసి యున్నది. ఎచ్చట ప్రజాసౌకర్యమున, పరిపాలన సౌలభ్యము నుండునో, ఆచటముఖ్యపట్టణము నుండు టకు ప్రభుత్వము వారును ప్రజానాయకులును సమ్మతించుట వారికి విధ్యుక్తధర్మమై యున్నది.

నిడదవోలు ముఖ్యపట్టణమైన నెట్టిసదుపాయము లున్న వో, ఎట్టిసదుపాయములు ఏలూరునకున్నవో ఈ క్రింద పొందు పరచుచున్నాడను.

(1) నిడదవోలు:—తెలుగు, భీమవరము, నరసాపుర ము పోయెడు కాలవల కిది మొగయగుటచే, ఆయాతాలూకాల లోని జనులను, అచ్చట తయారగు సుఖలను కొలది కచ్చు లతో పడవలమీద నిక్కడకు రాగలరు.

ఏలూరు:—క్రొత్త విభజనప్రకారము ఇది జిల్లాకు చిట్టచివర దగుచున్నది. దూరముగానున్న డెల్టాతాలూకాల వారందరును, అచటి ధాన్యాదులు, నిడదవోలువచ్చి యచ్చటి నుండి, యచ్చటికి రావలసియుండును. అందుచేత విశేషవ్యయ ప్రయాసలు కలుగును.

(2) ని:—ఇచ్చట 360 రోజులును ఆరోగ్యకరమగు చక్కని మంచినీటి ఆధారమున్నది. ఒక నెల కాలము కట్టి నను, ఈమడుగులో నిర్మలమైన ప్రవాహాదకము దొరకును.

ఏ:—ఇచ్చట ఏడాదికి మూడుమాసములైన సరిగ (త్రా గుటకు మంచినీరు దొరకదు. 4 లక్షలు కచ్చుపెట్టి కొలాయి లుపెట్టినను 4 మాసములు కృష్ణాకాలువలు కట్టుట, మరి నాలుగు మాసములు నీరుపల్లయ కాకపోవుట తటస్థించును. కాలువలు కట్టిన రోజులలో 4 నెలలు నిల్వయున్న నీరు పాకుడుకట్టి చెడిపోవుట తటస్థించును. అందువలన ఆనీరు పానయోగ్యము గాక, రుగ్మతలకు హేతుమగును.

(3) ని ఇచ్చట రెండవక్లాసు రైలుస్టేషనున్నది. వర్త కరిత్యా మంచి ట్రాఫిక్కుగలదు. ఇది కొలదిదినములలో జంక్షను గాబోవుచున్నది. అప్పుడు మొదటితరగతి స్టేషనుగ మారవచ్చును. ఆకాలమున నిది ఏలూరున జరుగు దానికంటే విశేష వ్యాపారము జరుగు వర్తకస్థానమగును.

ఏ—ఇచ్చటగూడ రెండవక్లాసు రైలుస్టేషనున్నది ఇచ్చట 45 వేల జనమున్నను, వర్తకమున్నను, ఆవర్తక మభి వృద్ధి పొందుటకుగాని, ఇది మొదటిక్లాసు స్టేషనుగా మారుట కుగాని, తగిన యవకాశ మెప్పుటికి లేదు. అట్టిసదుపాయములు వీరికి లేవు.

(4) ని—ఆఫీసులు మొదలగునవి కట్టుకొనుటకును, ఇండ్లు మొదలగునవి కట్టుకొనుటకును, పూర్వపురాజులు దుర్గములను గట్టినట్టియు, పట్టణమును గట్టినట్టియు పాటిస్థలము లిచ్చట కొన్నివందల యెకరము లున్నది.

ఏ—ఇదివరకే పట్టణము పెరిగియుండుటచేతను, ఏలూ రునకు చుట్టును, తమ్మిలేరును కొల్లేరును చుట్టియుండుట చేతను, పట్టణ సుభివృద్ధి చేయుటకు తగిన యాధారము లేదయి లేవు.

(5) ని—ఎన్ని వరదలు వచ్చినను నిడదవోలును, దాని చుట్టునున్న స్థలములను నీటిముంపునకు లోబడవు—

ఏ—ఇచ్చట చాల ప్రదేశములు ప్రతివత్సరమును నీటి ముంపుచే దుగ్గంధముతము లగుచుండును. అందువలన ననాలో గ్యమునకు లోబడి ప్రతివత్సరమును కలరాచే నిందలి ప్రజలు పీడింపబడుచున్నారు.

(6) ని- దీనికి 1-2 మైళ్లదూరములో 7-8 గ్రామము లున్నవి అందువలన క్రొత్తయోజనములలోని యుద్యోగస్థులకు ఇండ్లకట్టుకొను వరకును, అందునవసించుట కిబ్బందియుండదు.

ఏ- ఇదివరకే విశేష జనసంఖ్యచే నిచటి గృహము లన్నియు గ్రక్కిరిసి, ఆనాగోగ్యమునకుం బుట్టినిండ్లగుచుం డగా, మరల నూరిమీదనూరు వచ్చిపడినవో ప్రజల పొట్టెట్లుం డునో చెప్పలేము.

(7) ని- మెరకయూళ్లలో నివసించుచున్న యెర్నగూ డెము తాలూకా ప్రజలకు బండ్లమీద వచ్చుటకు ఇది మొగ- ఇచటికివచ్చి పనులు మారుకొని వారు సాయంకాలమున కిండ్ల కుం బోవుటకు ఏలుగానుండును

ఏ- ఇది యెర్నగూడెము తాలూకా వారికి చాలదూర ము. వారిచిటికి రావలసినవో, బండ్లకు రైలుబండ్లకు విశేష ధన వ్యయమగును.

(8) ని- ఇచ్చట నేవైపుక త్రవ్వినను మంచినీళ్లు బావులువడును. చుట్టుపట్ల అన్ని గ్రామములలోను మంచినీళ్లు బావులున్నవి.

ఏ— ఏలూరున కట్టి భాగ్యములేదు. అందువలననే 4 లక్షలను వెచ్చించి కొలాయిలు పెట్టించుకొనవలసి వచ్చు చున్నది.

(9) ని.— ఇది సమశీతోష్ణక్షేత్రములయొద్దరకును అన్ని జాతులవారికిని వాసయోగ్యమైనది.

ఏ.— ఇచ్చట వేసవికాలములో భరింప శక్యముకాని వేడిగలను.

(10) ని.— ఇచ్చట లోకలోపండు ఇక్కడన్నీటు నెకం డరీ పాతకాలయు, గవర్న మెంటు బాలికా పాతకాలయు మాత్రమున్నవి. మౌనూలు చేయుటకు ప్రయత్నములు జ రుగుచున్నవి. అదిగాక 0-2-6 ఖర్చుపెట్టి వెల్పినవో, రాజ మహేంద్రవరమున ప్రభుత్వమువారి కళాశాల యున్నది.

ఏ.— ఇచ్చట మిషన్ హైస్కూలున్నది. కాని దీనికి దగ్గలో నెట్టి కాలేజియను లేవు. ఉన్నతవిద్య నభ్య సింప వలసినవో ఏలూరు పురబాలురు రాజ మహేంద్రవరమో బంధవో వెళ్లవలసినదే.

(11) ని— ఇది క్రొత్తజిల్లాకు మధ్యస్థానము కాక పోయినను జిల్లాలోని అన్ని తాలూకాలవారును (ఒకటిరెండు తప్ప) రాకపోకలో ముందుగా ఆడుగు పెట్టవలసిన స్థాన మిదియే.

ఏ— ఇది క్రొత్తజిల్లాకు మధ్యస్థాన చిట్టచివరనున్నది.

(12) ని— రెండు మూడు కంటే నెక్కువ ఆఫీసులు లేవు. క్రొత్తగ కట్టాలనిందే. ఏలూరు కొలాయిలకు కచ్చుపెట్టి నంత సామ్యు వీరికి ఖర్చుపెట్టినవో ఆఫీసులు తయారగును. ఆసామ్యు ఏలూరు ఎట్లు తీర్చుకొనునో, ఈ సామ్యు ఇదియు నట్లే తీర్చుకొనును.

ఏ— చాల ఆఫీసులున్నవి— క్రొత్త యోజనలకు నిడదవోలులో కర్చునంత సామ్యు కచ్చుకాని మాట వాస్త వమే. వీని నన్నిటిని ప్రభుత్వమువారు యోచింప వలయును. “సత్యవాది.”

గ్రంథవిమర్శనము

‘కుముద’:- అను నిర్వచన ప్రబంధము మాకార్యా లయము జేరినది. ఇది పాటూరు- సుబ్బరామయ్యగారిచే రచిం పబడినది. ఈకవి యొక విద్యార్థి. వీరు వయసున పిన్నలయ్యి కవితా సామర్థ్యమున నెల్లర యామోదమును గౌరవమును బడయుచున్నారు. ఈగ్రంథమున సంఘసంస్కరణావశ్యకత నిరూపింపబడినది. ఇందు బాలవితంతువు లనుభవించు బాధలు చక్కగ వర్ణింపబడినవి. బాలవితంతువగు కుముద పడిన కష్ట ములు, యామె కితరులుచేయు దుర్బోధనానిరసనము, యామె మహమ్మదీయుడును, తన బాల్యస్నేహితుడును ఆగు ఖాసి ము నెడల చూపిన అన్యాయప్రేరేప వీరిరువురికి గలిగిన యెడ బాటు, కడపట యామె చేసికొనిన ప్రాణత్యాగము - ఈ విషయముల జదివిన నెల్లరుకును మనవితంతువుల దుస్థితి బాగుగ తెలిసి, యెంతటి వజ్రహృదయమైనను కరుణక మానదు. ఇందు కరుణారసము ప్రధానము, శృంగారరసముకూడ కరుణా రసమున నిమగ్నమైనది. ఇందలి వర్ణనలు మిగుల హృద్యములు. వీరచ్చటచ్చట మనమతసాంఘిక స్థితిగతులనిరసించి, వానిపై తమయుద్ధ పతాకము నెత్తియున్నారు. ఈ క్రిందివర్ణమును జూడుడు.

“క॥ కరంగును గతిమల హృదయము
కరంగును వజ్రంబు కరంగుగరంగని వెల్లె
గరంగదు హౌందవ మతమట
కరంగవు మనవిధనశ్రీల కతనపు (వాతల్).

బాలవితంతు విలాపమును, మనపురుషుల అన్యాయ వర్తనమును యీక్రింది పద్యమున కవిగారు పొందుపరచి యున్నారు.

మత్త॥ నూలుముండలు నూలుభార్యలు మెక్క తేపగనుండినం బూరుపుండా తేపజేమియుంబొందడక్కటమాకునుం భర్తవోయిన వేణుబొందిన బాపమందుర కలరాకో నోరులేదని కాకహేతువు మెక్కపైసను జూపలే॥

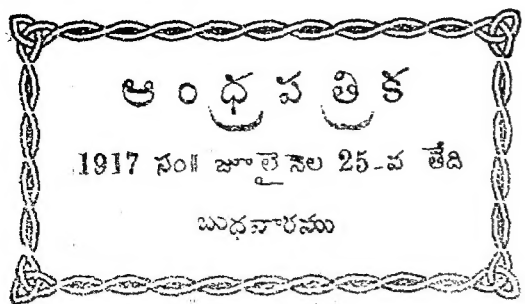
మనవారు, వితంతువు లెట్టి దుర్భాగ్యముల నైన నను గమింప నొప్పకొనెదరు గాని, పునర్వివాహము చేసికొని కుభింప మెల్లరను విషయ మీగ్రంథమున చర్చింప బడినది. శైలి నాతికతనమై, యెల్లరుకు హృద్యమై, సుబోధకముగ నున్నది. ఈగ్రంథము దేశభక్తి పురస్కరముగ భారత మాత కంకిత మొనర్పబడినది. ఈబాలకవి నెల్లరును ప్రోత్సాహ పరచి, వీరింకను యిట్టి సంఘ తేమకరములగు గ్రంథముల రచింప ప్రోత్సహింపవలయును. (గ్రంథము వెల రూ 0.60 మాత్రమే.

దొంగతనమువారిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు:— గణిత శాస్త్ర)పరకణ కార్యాలయమున 1917 సం. జూలై 21-వ తేదీతో సంబంధముగ వారము ఎనువుగ నీచుబడిన సుగోచనములు మూడు చేరినవి. మొత్తము నేటివరకి 182 సుగోచనములు బదులుగ నీచుబడినవి. మొత్తము 50 ధన్యముగ చేరినవి. (2) క్రయమునకు ఒక సుగోచనము ఈచుబడినది. (3) పెంపి మొత్తము 272 సుగోచనములు చేరినవి. మెరసాపేమియా ముద్దరంగముననున్న ఉద్యోగస్థుల యురయోగాధము సుగోచనములను సరఫరా చేయుగిరువారు క్రయమునకైనను లేక బదులైనను కలకత్తాలో వుజ్జీప్రీటు 15 కి గృహమున నున్న గణితశాస్త్ర)పరకణ కార్యాలయపు విధులను జూచుచున్న ఉద్యోగస్థుల పేరగావలగొన్ని సిగ్నా నంబూకు, కలకత్తా, బొంబాయి, ఢిల్లీ, చురగానులలో సుగోచనరక్షకులు తేయుచున్న లాభెన్న అంకు మేయోగింపెరి వారి పేరపంప ప్రార్థింతులు. బదులుగరిచ్చిరి వారిపేర్లన్నియునమోచు చేయుటకును. ముద్దరంగమున ఎవర సుగోచనములు వారికిచుటకును. ప్రమాదరక్షకుర సుగోచనములు సోయగు నష్టపడినను గణితశాస్త్ర)పరకణ కార్యాలయమువారు వీర్పరిచిన పరిహార మొందుటకును. మూక్కుగుళములు చుట్టుగొలతగలిగిన పెద్దగ కాన్నించని సుగోచనములు అంగీకరించబడ జాలవు ఉపయోగకరమగు దుప్పిణిగుడ అంగీరించబడును. నామకముల నుం చుపయోగించబడుచున్న దుప్పిణిలు అరవవములేను.

ఎంత శిశువుముగ నదిలభింపగలదను విషయమున గూడ
భారతీయు లాంగ్లేయుల భావమును గమనింపవలెను. వర్త

మద్రాసు కార్పొరేషను
సెక్షన్ మన్యువ్ డిపార్టుమెంటు
24-7-1917

జె. సి. మొర్రోన్
ప్రెసిడెంటు

బొంబాయి బిషపుగారి హితవాక్యములు.

స్వకరిచాలనమునుగూర్చి బొంబాయి ప్రెస్ ప్రెస్ మతాధ్యక్షుడు డి.ఎస్. జేమ్సుగారు దీక్షవాసమును జూలై 22న తేది సాక్షిని పర్యాయ పత్రికకు వ్రాసెను. ఈ వ్యాససారాంశము రెండు వాక్యములలో నిమగ్నమై ఉన్నది. “స్వకరిచాలనమునకు భారతీయులు ప్రస్తుతము నన్నులు సంగ్రామ సమయమున ఆ దోషము గావించుట దోషము.” ఈ వ్యాసములో నూతన హేతువు లెవ్వయి గానినొకపు. కాని యిట్టి వ్యాసమునకు ప్రాధాన్య మొసగి యన్ని రాష్ట్రములకును ఇందలి సారాంశమును తంత్రీవార్తములమున బంపుటచే, దేశీయపత్రికలు ప్రస్తుతము చెప్పుకొనవచ్చును. జాతీయాదర్శముల నెప్పుటికప్పుడు దేశీయులయెడల నుంచుటయు లాభకరమే. అట్టి యవకాశము నీ బిషపుగారు రొసగినందులకు వంద్యులే.

ఈ వ్యాసము నాంధ్రీకించి వేరొకచో ప్రచురించినారము. వ్యాసారంభమున బిషపుగారు “ఇండియా దొరితనమునా రేకారణము చేతనే, ప్రస్తుత యశాంతిని గూర్చి పెదవి కడుపుటలేదు. అయినను హిందూ దేశమునకు రాజ్యాంగసంస్కారముల నొసగునది పార్లమెంటువారు గాని, హిందూ దేశ ప్రభుత్వమువారు గా”దని వ్రాసిరి. ఈ విషయము భారతీయుల కెల్లరకు నింతకు మున్నే చెలియును. తమ వశములో లేని సంస్కరణముల గూర్చి తమ యభిప్రాయములను వెలిబుచ్చి, భారతీయుల కాశాభంగమును హైందవ ప్రభుత్వముల వాళ్ల కలిగించిరి? రాజప్రతినిధిగారు భారతీయులు గోరు వాంఛలు “విప్లవకరమగు మార్పు”లని నామం విడిచి, చెన్నరాష్ట్రపాలకు లగు మెంట్రెండు ప్రభువుగారు శాసనసభాసభలో నుపన్యసింపుచు, స్వకరిచాలన యంత్రోలభింపదనియు, లభింపదని చెలిసియు నిట్టి దిక్షకోరికలగూర్చి యాందోళనము జరుపుట యశాంతి కారణమనియు, ఏల నుడివరో బిషపుగారు గమనించిరా? బొంబాయి, పంజాబు, వంగదేశ, సంయుక్తరాష్ట్రపాలకులెల్లరును ఈ తీరుననే నుడివియుండిరి. అందుచేతనే దేశీయుల రాజకీయాందోళనము దినదినాభివృద్ధిని గాంచుచున్నది. తమ హస్తములలో లేని విషయముల గూర్చి, తమ యభిప్రాయములను ప్రభుత్వాధికారులు వెల్లడిజేయుట చేతను, ప్రజలలోని న్యాయమయిన యాశయముల గూర్చి సక్రమాందోళనము జరుగుటకు నిరోధములు గలిగించుట చేతను, దేశములో అశాంతి పెచ్చుపెరిగినది. దేశములో శాంతిని కాపాడుటతోను, రాజద్రోహము వ్యాపిచకుండ తగు రక్షణోపాయముల దీసికొనుటతోను హిందూ దేశ ప్రభుత్వములు తృప్తిపెంది యుండినచో, ప్రజలు తమ యాశయములను, బిషపు గారు నుడివియుట సరియగు సభాకారులయొద్ద నివేదించియుండెడివారు. అటులగాక, సంస్కరణ ప్రజాపము తమ హస్తములలో లేనపుడు గూడ, తాము శోక్యము కలుగజేసికొని సంస్కరణములు

లభ్యమొగ్యములు గావని రాష్ట్రపాలకులు తీర్పు జెప్పుట యెటుల సమజసమో బిషపుగారు గమనించిరా?

భారతీయులకు సలహా నొసగుట తమ కెట్టి యనుభవము కలదేమోయని ప్రశ్నింతురని “నేను హిందూ దేశమున కరుచెంచునపుడు ముప్పదియొక్కదివత్సరముల ప్రాయపు వాడను. అందుచేత నా యభిప్రాయములు బ్రిటీషు ద్వీపములో పౌరుడుగ జరిగినపు డలవడననే” యని బిషపుగారు వ్రాసిరి. ఇందుకు సంతసమేకాని, బిషపుగారివంటి క్రైస్తవ మతబోధకులు హిందూ దేశమున హిందూవులనినను, మహమ్మదీయ, పార్సీలనినను, కొంత యలసభావముతో జూతురు. అన్యమతస్థులలోని ప్రముఖులతో గలసి మెలసి యుండుటకు ఏరికవకాశము లేవు. ద్వ్యాధికులతో గలసి మెలసి యుండకుండుట జేసి వారి భావములను గ్రహించలేదు. హిందూ దేశములో కొంతకాలము గడవిన పిమ్మట, వీరు సూర్యులకంతవదనులై స్వాతంత్ర్యమార్పితప్రసారము లేక, యదా రాభిప్రాయములు క్రమక్రమముగ నుష్కించుటచే, కొలది కాలములో పూర్వార్థమును మఱచి, అధికార వర్గాభిమాను లగుమండుట సహజము. అందుచే బిషపుగారి క్రస్తుతాభిప్రాయములలో, వారికి గోచరింపకనే, యనేక మార్పులు జరిగియుండవచ్చును. కావున ఏది యభిప్రాయములే, స్వాతంత్ర్యభిలాషులగు ఆంగ్లప్రజాభిప్రాయము లని వీ రూహించుట ప్రమాదము.

స్వకరిచాలనమే హిందూ దేశమునకు గమ్యస్థానమని బిషపుగారు చెబుటకు సంతోషపడమే. కాని ప్రభుత్వమువారు, హైందవులలో నన్ని పక్షములవారును ఏకగ్రీవముగ నంగీరించిన ఈ యాదర్శము సమంజసమే యని బిషపుగారు వ్రాయుటలో నెక్కువ స్వార్థస్థ మైయును లేదు. ఆదర్శము సరియైనదని యంగీకరింపుడు, దానిని జేరుటచే యత్నము గావించుట మాత్రము క్రమముగాదని చెబుటచే, బిషపుగారి తర్కబల మొత్తవరకు గలదో వ్యక్తమగుచున్నది. వీరి కారణముల గొంతవరకు పరిశీలింపదము. (1) క్రైస్తులను మొక్క ముఖ్యోద్దేశము యుద్ధమున విజయము గాంచుటయే యున్నది. (2) అందుచే యుద్ధసమయమున దిట్టి యాందోళనము జరుపుట బ్రిటీషు వారికి (అల్లరి)గ నుండును. (3) ప్రస్తుతము భారతీయులు గోరుచున్న సంస్కరణములు ప్రభుత్వ యంత్ర గమనమును నిరోధించునట్టి వగుటచే, యిందుకొరకై జరుపు యాందోళనము నడచివైత ఆంగ్లప్రజ లిచ్చగించెదరు. (4) అందుచే మున్ముందు స్వకరిచాలనావృత్త బ్రజలు సంపాదించవలెను.

యుద్ధసమయమున ఎట్టి యాందోళనము జరుపగూడదను హితవచనము వర్తించునది హైందవులకేనా, లేక ఆంగ్లదేశీయులకును, అధినివేత రాజ్యములవాటికిని, ఐర్లెండు దేశవాసులకు గూడ వర్తించునా? సంగ్రామముధ్వనే గదా, యధిని వేత రాజ్యముల వారు సామ్రాజ్య విషయముల నడపుటకు తమకు మాతృదేశముతో సమానమగు హక్కుల ప్రసాదింపుమని యాందోళన గావించసాగిరి? సామ్రాజ్య ప్రతినిధి సభ నిర్దించుట యావశ్యకమని వీరు పట్టుదలతో నుపన్యసింపలేదా? కర్చినుగారు మాతృదేశముతో వాటు అధినివేత రాజ్యములు గూడ హిందూ దేశమును పరిపాలించుట ఆధ్యాత్మిక సందేశముని వ్రాసియుండిరి. ఏలయన, “స్వకరిచాలనమున కన్న తగ్గించని జాతులకు క్రమక్రమముగ జరిపాలనా సామర్థ్యము నలపరచుట”కు ఖామిష్టి హక్కు

గలిగి యుండుట ముఖ్యవసర మని కర్చినుగారు రభిప్రాయపడిరి. జెబ్ అనువారు “బ్రిటానిక్ క్వెస్చన్” అను గ్రంథములో “బ్రిటీషు సంయుక్త సామ్రాజ్యమున, హిందూ దేశమునకు సమాన స్థాన మొసగుటకు ఏలు లేదు. ప్రాచీన సాంప్రదాయ అదర్శములతో తులనాగూచుండెడి హైందవులకు సామ్రాజ్యభాగములలో స్వేచ్ఛానివాసమున కనుజ్ఞ మొసగుట వాంఛనీయము కా”దని వ్రాసిరి. అధినివేత రాజ్యములు మాతృదేశముతో గలసి హిందూ దేశమును పరిపాలింపగోరుచుండగ హిందూ దేశవాసులు మాత్రము విధికి మొక్కిమారు మాటాడకుండుట శ్రేయస్కర మని బిషపుగారు రభిప్రాయపడు తుంతచోద్యము? వలస రాజ్యములతృప్తిపరచుటకై సంగ్రామసమయమున సామ్రాజ్యసభను సమకూర్చినబ్రిటీషుప్రభుత్వము వారికి, అది సంగ్రామసమయ మని తెలియదా? ప్రభుత్వమువారి మార్గము ననుసరించిన భారతీయులు మాత్రము దూషణార్హులా? సామ్రాజ్య ప్రతినిధిసభ యొకను నిర్దేశించబడలేదని గతనెల కాండుటెలియకత్రిక వాపోవుచున్నది. సామ్రాజ్యసభలోని రెండు లోపములను కాండుటెలియకత్రిక పేర్కొనినది. మొదటిలోపము ఆ సభా తీర్మానములలో సామ్రాజ్యవిషయముల యందు సలహా నిచ్చు నధికారమును మాత్రమే యధి. వేత రాజ్యముల కొనగెదరట గాని, వాటిని కరిగ్గించునధికార మియ్యలేదట! అందుచే మాతృదేశముతో బాటు సమారాధికార మొసగలేదని యావత్రిక చింతించుచున్నది. రెండవ లోప మెద్దియన, సామ్రాజ్యవిధానమును కొనసాగించు మంత్రులు సామ్రాజ్యాధినివేతముల వారి కుత్తరవాదులు గాకపోవుట. ఈ రెండు స్వాతంత్ర్యములను ప్రసాదించనియెడల, ప్రస్తుత సామ్రాజ్యము స్వతంత్రాధికారములు గల రాజ్య సముదాయముగ మున్ముందు పరిణమించునని, సంయుక్తసామ్రాజ్యముగ నుండదని యావత్రిక బెదిరించుచున్నది. అట్టి సామ్రాజ్యములో వీ రాజ్య మా రాజ్యభాగ్యోదయమునే ప్రధానముగ దీసికొనును గాని యఖిల సామ్రాజ్యాభివృద్ధికై పాటుపడుట కవకాశము లేదుగాన, వలసరాజ్యములకు సామ్రాజ్యపరిపాలనా బాధ్యత లభింపవలయు నని యావత్రిక గోరుచున్నది. అధినివేత రాజ్యపాంఛలగూర్చి యీ బిషపుగారు రెపుడైనను వినియున్నారా? అటు లయినయెడల, ప్రస్తుత వ్యాసము సారవిహీన మయినదని తేటతెల్లము. అధినివేత రాజ్యములమాట యటుండ, ఐర్లెండు విషయమును పరికింపుడు. ఐర్లెండులో సంగ్రామముధ్వమున పరివర్తన మారంభించి, ఐరిషు ప్రజలు ప్రభుత్వముపై తిరుగుబాటు గావించిరి. ఫలిత మేమయినది? ఐరిషు రాజద్రోహులందరును కారాగృహముక్తి గాంచిరి. కర్ణప్రభువుగారివంటి పూర్వచారపరాయణుడుగూడ, ఐరిషుసమస్యను తృప్తికరముగ వెలునే పరిష్కరించినగాని సంగ్రామవిజయము సమకూరదని పార్లమెంటు సభలో నుడివియున్నాడు. ఈ సమస్యను పరిష్కరించుటకు ఐరిషుప్రజల సమావేశము గావచ్చును. చాక్లెట్ పద్ధతుల నవలంబించిన శ్రీ స్వాతంత్ర్యవాదినులకు సంగ్రామముధ్వనే నియాజకస్వాతంత్ర్య మొసగబడినది. భారతీయులెట్టి యాందోళనము జరిగించినను సక్రమపద్ధతులను చాటలేదు. చాక్లెట్ పద్ధతులనవలంబించలేదు. కోరరానికోరికలగోరుట లేదు. సంగ్రామ మధ్యమున వరములను ప్రసాదించవలయునని ప్రభుత్వమువారిని తొందర పెట్టుటలేదు. రాజద్రోహనూచకమగు కార్యములనే

మాత్రమును జరుపుట లేదు. బ్రిటిషురాజ్యముపై భక్తిని గనుపర్చుచు, సంగ్రామాంతరమున స్వపరిపాలనా ప్రదానమునకు బునాదుల నైచెదమని వాగ్దానము గావింప ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు. ఈ కోరికలో బిషపుగారికి వ్యాసయతాపము గలిగించునదేదియో గన్పట్టుట లేదు.

రాజ్యాంగ యంత్రమును నిర్వహించునట్టి కోర్కె లెందున్న ప్రా బిషపుగారు దిక్పర్యవేక్షణము గావించిన బాగుండెడిది. నిర్ధారణజేయక వాంఛలు విప్లవకరములని సామాన్యముగ జెప్పుట న్యాయముగేదు. స్వపరిపాలన మీ దిశముననే యొడిలో వేయవలయునని యెవరును గోరుటలేదు. సంస్కరణములలో పరిపాలనా సామర్థ్యమునకు భంగము గలిగించున దేదియు గాన్పించదు. ఈ విధానము ప్రభుత్వబాధ్యతల గుర్తెరిగిన నాయకులు నిర్మించినదిగాని, సామాన్యులు నిర్మించినదిగాదు. పరిపాలనాకారములలో మార్పు గలుగదు. రాజకీయవిధియు వారి సభలును, రాష్ట్రపాలకులు వారి సభలును, రాజ్యాంగసభలు శాసనసభ్యుల సభలును పూర్వమువలెనే నిలిచియుండును. న్యాయపరిపాలనము, విద్యావిధానము, దొరతనపు టుద్యోగములు యథాప్రకారముగనే జరుగుచుండును. వాణిజ్య, వ్యవసాయశాఖలలో మార్పుండదు. మత సాంఘిక స్వేచ్ఛలకు భంగము కలుగదు. ఇక విప్లవమెందున్నది? అధికారవర్గములో కొన్ని మార్పులుండును. ప్రజలకు కొంత ఎక్కువధికారము లభించును. ఈ మాత్రము మార్పును యుద్ధానంతరమున పొందుటకు హిందూదేశము నోచి కొనలేదా?

ఇక ప్రజలు స్వపరిపాలనాత్మక సంపాదనవలయునని బిషపుగారు హితము జెప్పుచున్నారు. ఈ హితవాక్యము అర్థమగుటలేదు. ఎట్టిస్థితిని బొందినట్టి యర్హతలుగను? బాధ్యతలేనిది యర్హత బొందుట సాధ్యమేమో బిషపుగారు చెప్పుకలరా? ఆంగ్లేదేశమున మాగ్నాక్టా యొసగినపుడు, దేశమెట్టిస్థితియందున్నది? అంతదూరము పోవలె? దిఫారము బిల్లు నొసగునట్టికి ఆంగ్లేదేశపు స్థితి యెటులున్నది? సంస్కరణప్రదానాంతరమే ఆంగ్లేదేశ మభివృద్ధిజెందినటుల చారిత్రసాక్ష్యమిచ్చుచున్నది. కట్టెనుగాని “కామసు వెల్లు సుసస్య”యను గ్రంథమున వ్రాసినటుల “బాధ్యత వహించుట చేతనే, యర్హతజనించును. ఏ పనియైనను చేయునపుడే, చేయుటయెటులో నేర్చుకొనుట సాధ్యమని ప్రతివారియనుభవములోనున్నది. అప్పుడే దానిని విధిగాజేయుట కుత్సాహముగలుగును. అందుచేతనే జనులలో జ్ఞానము బాధ్యతయు పరిపక్వము జెందకపోయినను, రాజకీయాధికారము నిచ్చుట అత్యవసరమని తేలుచున్నది.” ఫిలిప్పైనుదీర్చుట స్వపరిపాలనము బొందకముందెట్టి యర్హతను జూపింపి? కనడాలో 1792 వ సంవత్సరములో మొదటి శాసనసభ్యులసభ గూడినది. స్వపరిపాలనము ఏబది వత్సరములలో నొసగబడినది. యూపాతు వేల్సులో మొదటి ప్రజాప్రతినిధి సభ 1843 సంవత్సరములో గూడినది. 1856 వ సంవత్సరమున ప్రజాప్రభుత్వ మారంభమయినది. 1885 వ సంవత్సరమున ఇంగ్లండులో స్థానిక స్వపరిపాలనము హిందూదేశమునందు కన్న నధోగతియందుండెను అప్పటి పార్లమెంటుసభానివేదికమున “స్థానిక సభల ద్రవ్యము మ్యునిసిపలు వ్యవహారములకు కొలదిగ మాత్రమే వ్యయపరచుచున్నాడు. సామాన్యముగ నిట్టి ధనము విండు లొరగించుటకును, అక్కరమాలిన యుద్యోగుల జీతములకొటకును దుర్వినియోగపడుచున్నది. ధనముల కట్టుటకై కావలసినదానికంటె నధిక

మగు ధనము వ్యయపడుచున్నది. సాధ్యమగుంత వరకు తను బంధువులకును, స్నేహితులకును సహాయము గావించుటకై యిట్టి దుర్వినియోగము గావింపబడుచున్నదని వ్రాయబడినది. ఇక వలస రాజ్యములు స్వపరిపాలనమును బొందినపు డెట్టి యర్హత జెందినప్రా యీ క్రింది వాక్యములచే సువ్యక్తమగును.

“ప్రజలలో విద్యాశూన్యతను గూర్చి యతిశయోక్తిగ వ్రాయుట కష్టము. వీరికి జ్ఞానసముపాదనమునకు సవకాశములు లేవు. చదువను వ్రాయను గూడ వీరికి తెలియవు. ఉపాధ్యాయులలో ననేకులకు చదువను వ్రాయును చేతిగాదు. ఇట్టియజ్ఞానులు శిష్యుల నెట్టి జ్ఞానవంతుల జేయగలరు? పరిపాలనము శోచనీయస్థితిలో నున్నది. క్విబెక్కు పత్తనము వెలుపల, ప్రభుత్వాధికారము లేదనియే చెప్పువచ్చును. మాంట్రీయల్లోదప్ప ఏముత్తరువు నైనను నిర్వర్తించగల ప్రభుత్వోద్యోగికానరాదు” ఈవాక్యములు డెల్టామప్రభువుగారు 1838 సంవత్సరములో వ్రాసిరి.

మ్యునిసిపలుసభలలో భారతీయులుజనుము గాంచగలిగిరా యని బిషపుగారు వ్రాసిరి. మ్యునిసిపలుసభలలో భారతీయుల కధికారము మృగ్యమనియు, స్వతంత్రముగ ఏపని నాచరించుటకును సవకాశము లేదనియు వీరు గ్రహించవలెను. సంగ్రామమునకు భారతీయు లెట్టిసాయమునుగావించిరని బిషపుగారు ప్రశ్నించుచున్నారు. సంగ్రామమునకు భారతీయులుచేసిన సాయము ఇంగ్లండుదేశమునకు జెలియును. సందిగ్ధతరుణమున జర్మనువిజృంభణమునకడ్డకట్టయైచిది, ప్రాన్సుచురక్షించినది భారతీయసైన్యములే యని సర్వసామాన్యముగ నంగీకరింపబడినది. వీరల కగు వ్యయభారమును హిందూదేశము భరించినది యధముణమునకు సంతవరకును 45 కోట్లరూప్యముల ధనము నొసగినది. దేశరక్షకసైన్యమున భారతీయులు విశేషముగ జేరకపోవుట కింతవఱకును దొరతనము వారి ప్రోత్సాహము విశేషముగ లేకనే. ఇప్పుడు దొరతనముచూచు శ్రద్ధ వహించుటచే అనేకులు జేరుచున్నారు. ఇంగ్లండులో నిర్బంధసైనిక సేవ కన సరమేల కలిగెను? కావలయుసంఖ్య ప్రజలనుండి రాకపోవుటచేతనేగదా? హిందూదేశమున నిర్బంధ సైనిక సేవను ప్రారంభింపనపుడు, ఆంగ్లో హైందవులలో నెంతమంది సైన్యమున జేరిరో బిషపుగారికి తెలియునా? ఘోష్టగారివలె, స్వపరిపాలనమునకు ప్రథమ సాధనము సామాన్య విద్యావ్యాపకమని వీరు నమ్ముచున్నారు! ఘోష్టగారు నిర్బంధోచిత ప్రారంభవిద్యను గూర్చి శాసనము గావింపవలయునని కోరినపుడు, వారి వాక్యముల నధికారవర్గమువారు త్రొసివేయలేదా? కావుననే, పరిపాలనా స్వాతంత్ర్య మెక్కుడయిన, ప్రజాభివృద్ధికి తోడ్పడునని ప్రజలు విశ్వసించుచున్నారు. ప్రాచీనకాలమున ప్రతిగ్రామము స్వపరిపాలనమునకు మూలస్థానముగ నుండెడిది. భారతీయులు గోరుసంస్కరణములు, భారతదేశమునకు నూతనములుగావు, విప్లవకరములునుగావు. న్యాయసమృతమైవిరాజిల్లుచున్నవి. బిషపుగారుతిరిగియాలోచించినచో, ప్రజలయోశయములువాంఛనియములెకాక నుసవసరములని యుద్దేశపడుచునటు నిశ్చయము.

మైసూరు మ్యునిసిపలుసంఘములు.

1915-16 సంవత్సరమున మైసూరు మ్యునిసిపలుసంఘములగూర్చి ఆ దొరతనమువారి నివేదికము మాకార్యస్థానము జేరినది. మ్యునిసిపలుసంఘముల సంఖ్య పూర్వమువలెనే 89 మాత్రమే

య్యున్నది. మైసూరుగూర్చి మూడు ప్రదేశములగూర్చి యాత్రాదినసతులలో తాత్కాలికముగ మ్యునిసిపలుసంఘముల నేర్పాటుగావించిరట! ఈవద్దటిబ్రిటిషురాజ్యమున నవలంబించిన బాగుండును. మ్యునిసిపలుసంఘపరిపాలనము మైసూరులో విశేషాభివృద్ధి గాంచలేదు. 11477 రేటు పేయగ్లుండగా, అందులో 4804 గురు మాత్రము తమనియోజక స్వాతంత్ర్యము నుపయోగించుకొనిరట. 100 కి 42 మంది మాత్రమే తమబాధ్యతల నెరిగి యున్నారని గాన్పించుచున్నది. ఇందుకుకారణము ప్రాబుల్లిస్టు సకాలములో తయారుజేయక పోవుటయే అని దొరతనమువారు చెప్పుచున్నారు. అందుచేత ఎవరు ప్రాబుల్లిస్టుగ నియమింపబడి ఎవరు కానిది తెలిసికొనుటకు తగిన యవకాశములు లేకపోయినవట. మ్యునిసిపలుసభలలో నుద్యోగులు గానివారు సభలకు తప్పక హాజరగుచున్నారుగాని, యుద్యోగులు తిన్నగ హాజరగుట లేదని తెలియుచున్నది. బ్రిటిషురాజ్యములో గూడ నిట్టిస్థితియే యనేక ప్రదేశముల సంభవించుచున్నది. మైసూరు యవరాజుగారి ఆక్తికి మ్యునిసిపలు పన్ను లేదటగాని, నీటిపన్నును మాత్రము వీరుకూడ భరించవలెనట. రావలసిన బాకీలలో ఈ వత్సరమున 100 కి 76 వంతున వసూలగుట ప్రశంసింపదగినదే. శ్రీరంగపట్టణమున మన్యభాగమును బాగుజేసి ఆరోగ్యవంతము జేయుటకు ప్రయత్నములు గావింపబడినవి. బెంగుళూరిపత్తనమున, మురికినీరు పోవుటకు సర్వే గావింపబడుచున్నది. మొత్తముమీద మ్యునిసిపలు పరిపాలన తృప్తికరముగ నున్నదని మైసూరు దొరతనమువారు తమ సంతసమును చెలుపుచున్నారు. అనుద్యోగీయులు మ్యునిసిపలు సభాకార్యములలో శ్రద్ధవహించుచున్నారు. కాని బాకీల నికను నెక్కుడు శ్రద్ధతోను చురుకుతోను వసూలు జేయవలయునని దొరతనమువారు హెచ్చరించుచున్నారు.

చిట్టల్ శ్రద్ధలో డిప్యూటీ కమిషనరు గారు మ్యునిసిపల్ సభలలో సత్వరాభివృద్ధి లేకపోవుట కీక్రింది కారణము జెప్పారు. “ఆంగ్లభాషాజ్ఞానము లేనందుచే, అనుద్యోగీయులు మ్యునిసిపల్ పరిపాలనలో శ్రద్ధవహించుటలేదు. స్థానిక స్వపరిపాలనాదృష్టులను భావములను కన్నడభాష మూలమున వ్యాపింపజేయవలెనట, స్థానిక స్వపరిపాలన మభివృద్ధిజెందదు.” ఇందునై దొరతనము వారి నివేదికమున “మ్యునిసిపలు నియమములును, చట్టములును కన్నడభాషలోముద్రించి ప్రచురింపబడినవి. ప్రభుత్వమువారి టీవల నంగీకరించిన మ్యునిసిపలు పరిపాలనావిధానము నంతను, చిన్న పాత్రముగ నెల్లరకు జెలియునటుల కన్నడభాషలో ప్రచురింపబడునని వ్రాయబడినది.”

పైవాక్యములు బ్రిటిషురాజ్యములోని మ్యునిసిపలు సభలకు గూడ వర్తించుచున్నవి. సభలలో చర్చ యంతయు ఆంగ్లభాషలో జరుగుటచేతను, పరిపాలనా విధానము ఆంగ్ల భాషలో నడుపుటచేతను, స్థానికప్రభుత్వ వ్యవహారముల యందు ఆంగ్లభాషాపరిజ్ఞానములేని సభ్యులును, జనసామాన్యమును శ్రద్ధవహించుటలేదు. అందుచే ఎల్లరకు సుగ్రాహ్యమగునటుల స్థానికపరిపాలనావిధానమయినను దేశభాషలలో జరిగినచో, స్థానికస్వపరిపాలనము సాఫల్యతగాంచును. బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారింద విషయమై మైసూరు ప్రభుత్వమువారి మార్గము ననుకరించి దేశభాషలలో మ్యునిసిపలు వ్యవహారము లన్నియు జరుగునటుల నుత్తరు ప్రెసగుట యవసరమని నివేదించుచున్నారు.

అనిబి నెంబుగారి నిధి

ఈవిషయముగూర్చి జూలై నెల 3 వ తేదిన ప్రచురించిన సంపాదకీయవ్యాసమున, పరిపాలక సంఘమున ఆంధ్రులు లేరనియు, ఆంధ్రుల నొక యిని నియమించుట భావ్యమనియు వ్రాసియుంటిమి. దీనికి ప్రత్యుత్తరముగ శ్రీయుత గాడిచెర్ల హరి సర్వోత్తమరావుపంతులుగారు జి. సుబ్బయ్య చెట్టి గారును, ఎ. రంగనాథమొదలియారు గారును ఆంధ్రులే యని దీగ మగు నొక లేఖను వ్రాసి మాకు బంపిరి. వారి లేఖలో ఆంధ్రస్థులవిషయము లనే కము లుండుటచేత, ఆ లేఖను ప్రచురింపలేను.

ఆంధ్రోద్యమాదర్శములు

మొదటి ఆంధ్రమహాసభయందు ఆంధ్రదేశమునందు ప్రత్యేకము వ్యవసాయ కళాశాలయు వైద్యకళాశాలయు ఇంజనీరింగు కళాశాలయు స్థాపించుట ఆంధ్రుల పురోభివృద్ధికి యవసరమని తీర్మానింపబడినపుడు దూరదృష్టిచేసి నాయకులకు భయకంఠములు గలిగినవి. ఇన్ని కళాశాలలను స్థాపింపమని పాలకులను గోరుట యవివేకమని కొందరు వాదించిరి. ఆంధ్రమహాసభను స్థాపించి అయిదేండ్లుమాత్రమే గలిగినను నీలోపుగ గలిగిన మార్పుల పరమసంకయాత్ములకు సముతము విశ్వాసమును గలిగించగలవు. చెన్నపురిరాష్ట్ర పాలకులు వాస్తవమున వైద్యకళాశాలను ఇంజనీరింగుకళాశాలను స్థాపింపవలయునను సుకల్పమును గలిగియున్నారు. కోయంబత్తూరునందు గల వ్యవసాయ కళాశాలమంటి వ్యవసాయకళాశాలను ఆంధ్రదేశమునందు స్థాపింపవలయునని పాలకులు నిర్ణయించుటయు తెలియుచున్నది. రాజమహేంద్రవరమునందు ప్రయోనింగుకళాశాల తిరిగి స్థాపింపబడినది. దత్తమండలములందొక కళాశాల స్థాపింపబడినది. ఈవిద్యాలయములన్నియును నాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు ముఖ్యాంగములుగ నుండగలవు. అయిదేండ్ల కాలమునందు ఈవిషయ సాఫల్యమైనపుడు విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణము సయితము వాంఛనీయమే కాకను సాఫల్యము గాగలదు. ఆంధ్రోద్యమాంతర్ముద్రైన యితరాదర్శములు సాఫల్యములగుచున్నపుడు ప్రధానాదర్శమైన రాష్ట్రోద్యమము సయితము సాఫల్యముగాగలదను నమ్మక మేర్పడుచున్నది. ఆంధ్రమునందు నుపహాద్యమములు విశాల దృష్టిచేసివారులకు అసాఫల్యములని తోచుచుండును. విశాల దృష్టిచూచుగల ధీమతు సాధ్యాసాధ్యములను బాటింపకను నుపహాద్యకప్రాప్తికి సూటపడి మహత్వమునుబహుయును. ఆంధ్రరాష్ట్రవాదుల పరమాధ్యక్షును మరునకు పాటుపడిన రాష్ట్రోద్యమము నవికలమున ఫలవంతము గాగలదు.

దసరా సంఘము

బందరు

1916 వ సం. డిసెంబరు

బందరు దసరాసంఘ కార్యకర్త యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:- నలనామనవత్సర ఆశ్చర్యములకు పుట్టి అష్టమి, నవమి దినములలో బందరు దసరా సంఘమువారు మామూలు ప్రకారము దసరా మహోత్సవములను జరిపిరి. అక్రిందటి సంవత్సరముకంటె ఎక్కువమంది వస్త్రాలును, విద్యార్థియ్యలును వచ్చి తమ విద్యార్థకాలమును ప్రదర్శించిరి. శ్రీమంతు రాజా యోగ్గెడ్డ అంకితు ప్రసాద్ బహుమత్, చల్లపల్లి కుమార రాజాగారు యెండుగోజులును ప్రదర్శనములకు విచ్చేసి దసరా సంఘమువారికి ఆశ్చర్య ప్రకృత్యాము కలుగజేయుటయే గాక సంఘమువారు చేయుచున్న పనికి తమ సంతసమును వెల్లెచ్చి కృతజ్ఞతకు పాత్రులయిరి. శ్రీ రాజాగారి సానుభూతిని సంపాదించ గలిగినందులకు దసరా సంఘమువారు గర్వపడుచున్నారు. ప్రదర్శనముల యెండుగోజులును అత్యంత వ్యయము గురియుటచే కొంత యాటంకము గలిగినది. సంఘమునకు నలయంత సామగ్రి చేయవలయునని చింతిల్లుచున్నాడు. పట్టణములోని కాలవంటి నెద్దమన పట్టు రాజాలందులకు గూడ వారివిచారమును వెల్లెచ్చుచున్నారు.

ఈ సంవత్సరమున మొత్తము వసూలు రు 857-6-0 మొత్తం ఖర్చు 853-13-3 గాక నిలువ రు 4-3-9 ఇదిగాక ప్రదర్శనములలో గొంపొందిన విద్యార్థుల బహుమతులన్నియు ఇంకను ఇచ్చినవలసియున్నది. అందుకు కావలసిన సామగ్రి తేనెనూనె వారిబహుమతులు గావోపు దసరా మహోత్సవ

సందర్భమున నొసగుటకు తీర్మానింపబడినది. తొలగింపలేని కారణములచేత పతకములను, ఇతరబహుమానములను సంవత్సరముల ఆపియుంచినందులకు మావిద్యార్థి సోదరులు మమ్ముల మన్నింప వేడుచున్నాము. సంఘమువారంత ప్రయత్నము చేసినను జయముగానియు మార్గములు గనుపడక పోవుటచే యిట్టి ప్రార్థన చేయవలసి వచ్చినది.

ఈసంవత్సరము ప్రదర్శనమునకు వచ్చిన వస్త్రాలులలో ముఖ్యులు: వాద్దూరు బాబాఫైర్మాన్, ఫత్తుఉద్దీన్, ఈమీర్ అజీజ్, హుస్సయ్య, వెంకటస్వామి, అహమ్మద్ ఖాన్, వెంకటేశుడు, భూషి, అప్పలస్వామి, లక్ష్మయ్య మొదలగువారు. వీరికందరికినీ దసరా సంఘమువారు, వారికితోచిన కొన్ని రూపకమును బహుమతుల మెనగి పంపియున్నాడు.

విద్యార్థులు టిప్పిలు.

- (1) కొండేపల్లి సుబ్బారావు (2) మలికెట్టి కృష్ణారావు, బాపట్ల. (3) తోటంరాజు అప్పారావు, బెజవాడ (4) కాపూరినరసింహారావు, బెజవాడ (5) బి. కృరంగశాయి, యేలూరు (6) వై. రామమూర్తి, యేలూరు (7) జి. నాగభూషణం, యేలూరు, (8) యం. కోటేశ్వరరావు (9) డి. సుబ్బారావు (10) కోటేశ్వరరావు. (11) టి. జయరామరావు. (12) యం. వెంకటేశ్వరరావు. (13) వి. రామారావు (14) సి. లక్ష్మీ నరసింహం.

ఈవిద్యార్థులందరును తమ మల్లవిద్యా కౌశలమును గనుపరచిరికాని ఎవరును ఎవరిమీదను గెలుపునొందలేదు. అయినను విద్యార్థులలో మల్లవిద్యను వ్యాపింపజేయుట దసరా సంఘమువారి ఉద్దేశములలో మొదటినుక యీవిద్యార్థుల కందరికినీ వెండిపతకములు బహుమాన మీయబడును.

బలిచెడుగుడు.

ఆంధ్ర జాతీయ కలాశాల విద్యార్థులకును, బందరు కమ్మ విద్యార్థి వనతి గృహములోనివారికినీ ఈ యాట బరిగినది. జాతీయ కళాశాల విద్యార్థులు జయమొందిరి.

జరుమతి:- వెండి విగ్రహ మొకటి చేయించి మూడు సంవత్సరముల వరుసగ గొంపొందినవారి కిచ్చుటకును, ప్రతి సంవత్సరము ఏవము గొంపొందిన వారివద్ద నంచుకొనవచ్చును తీర్మానింపబడినది.

ఈతపంజెము.

- (1) వడ్లమూడి రామమూర్తి, జాతీయ కళాశాల, బందరు బంగారు పతకము.

- (2) యె. యె. వెంకటేశ్వర్లు - హైస్కూలు, బెజవాడ రజితపతకము.

మైలుపరుగు.

- (1) మలికెట్టికృష్ణారావు-హైస్కూలు, బాపట్ల; రజిత పతకము (2) వాడపురపాత్రం - నోబిల్ కాలేజీ బందరు రు 3-0-0.

క్రీ మైలుపరుగు.

- (1) వడ్లమూడి నారాయణరావు, హిందూ హైస్కూలు, బందరు రు 3-0-0. (2) పర్వతనేని బ్రహ్మయ్య, కలాశాల, బందరు రు 2-0-0.

దూరమునుమకుట.

- (1) యం. సీతారామయ్య, బందరు 4-0-0. (2) వై. రామమూర్తి, ఏలూరు 3-0-0.

గోసెనంచలలోపరుగు.

దుర్గి రాల వెంకటసుబ్బారావు, ఏలూరు; రజితపతకము. గుర్రపుసంజెము.

శీలం శ్రీనివాసరావు, కలాశాల, బందరు; బంగారు పతకము.

త్రాడులాగుట.

బందరు బియ్యపోటీను రు 6-0-0.

దసరా సంఘమువారి ప్రార్థన సంగీతించి బందరు, బుట్టపాడు కంపెనీ, ఇండియన్ డ్రవర్స్, రాయల్ హిందు, రాయమోహన్ కంపెనీల వారును, గుంటూరునుండి ప్రత్యేకము ఇంజనీర్లవై వచ్చిన సీనియర్ హిందూథియేటర్ వారును నాటకప్రదర్శనముల గావించిరి. అందునలన వచ్చిన సామగ్రి భుజ్యులకును మిగిలినది. జాతీయకళాశాలవారి కొనగ బడినది. ఈ నాటకసంఘముల వారికి కృతజ్ఞతను వెల్లెచ్చుచున్నాము.

మర్కంత్తెలు బాంకి. - కీర్తి కేసులకు జేమ్స్ కేంపు టెన్సుగానీ స్థానమున హిందూదేశపు మర్కంత్తెలు బాంకికి డైరెక్టుగా కాబట్టి ప్రభువుగారు నియమింపబడిరి.

Behar

Recruiting Board. To Enlist for Combatants and Non-Combatants A BEHAR MEETING.

BANKIPORE, July 24. An important conference was held to-day when the Provincial Recruitment Board for Bihar and Orissa met to discuss the measures to be taken to encourage recruitment of combatants and non-combatants in the Province. The Chief of Sonapore, the Maharaj of Dumraon, Sir Ali Imam, the Hon'ble Ahmed Howain, Maharaja of Gedhaur the Hon'ble Dr. Campbell, Commissioners of divisions, Captain Wills, Divisional Recruiting Officer Lucknow and the Chief Secretary to the Government attended the meeting. The Hon'ble Mr. Maude presided and the Hon'ble Mr. Hammad acted as Secretary. The Lieutenant Governor who opened the proceedings delivered a speech in which he welcomed the Board and laid stress on the fact that the recruiting board would be a powerful factor in enabling the province to do its share towards terminating the war. The districts of Saran and Sahabad had already contributed some combatants, while 9000 noncombatants had gone from Raonchi and Santal Parganah. 7000 labourers had also gone from these districts. There were various recruiting agencies at work in the Provinces, the Railways supply and transport for work on the railways in wolfram mines in Burma and on the forests and surveys in Burma whose activities needed co-ordination. It was also necessary to remember that the field of recruitment should be mapped out so that there might be no overlapping and no interference with the pressing demands for labour in those industries, which were directly connected with the war as the coal and mica mines. There was every need for organisation. Other provinces which had supplied large numbers of soldiers in the past were now beginning to feel the stress and hence the Government of India had asked that every effort might be made in Behar and Orissa to supply some 10,000 combatants and 24,000 non-combatants in the course of the year. The task of the board would be to decide the various quotas to be contributed from the various Districts and generally to encourage and stimulate recruitment.

His honour then left the meeting to its deliberation.

At the discussion that ensued the various terms offered to recruits were examined. It is understood that Districts and sub-divisional committees will be formed and that recruiting parties will be sent to districts where likely combatant recruits are available, there being chiefly Rajput Mohamedans for infantry regiments and Ahirs as horse drivers. Apart from the combatants bullock drivers, ekka drivers, bearers for the army, bearer corps, sweepers, syces, Mochies, Maistries, etc. are required in large numbers. Every month a thousand ordinary labourers will also be required. The rates of pay offered are liberal being at present Rs. 15 a month with Rs. 5 batta as overseas allowance. It was announced that to any person that brought in 100 combatants would be given the post of Jamadars by the Civil authorities.

As the divisions of Patna and Tirhut were in former days rich sources of recruitment for the Indian army it is hoped that there will be a prompt response to his Honour's appeal.

Punjab

Old Punjab Muslim League. Supports Lord Hardinge.

LAHORE, July 24. The Hon'ble Mian Muhammad Shafi, Secretary, old Punjab Muslim League has sent the following cablegram to the Prime Minister, London:-The Punjab Muslim League protest against the Mesopotamia Commission's attack on Lord Hardinge in whom the Muslims of the Punjab continue to have complete confidence.

Latest Telegrams.

[REUTER.]

UNCORRECTED.

LONDON, July 24.

The House of Commons adopted the vote of credit. Mr. Bonar Law announced in the Commons that hitherto there were ninety-five acceptances of invitation to attend Irish Convention. The number of labour representatives had been increased from five to seven nominees of Government included Lords Bunaraven Desert, Granard and Macdonnell; Sir H. Plunkett, Sir William Goulding and Sir Crawford Mcullagh.

British communiques says we made four successful raids eastward and northeastward of Ypres. The enemy raiders entered our trenches eastwards of Laventie but were driven out. Another party succeeded in raiding a sap westward of Givenchy Lez.

LABASSE - Our aeroplanes Conkined successfully to Co-operate with artillery and raiding Equadrons dropped four tons of bombs on enemy's aerodromes depots and railway junctions.

They encountered fewer German aeroplanes. We brought down three enemy machines and drove three others down. None of our is missing.

The French communiques says Tuesday morning we vigorously counter-attacked the enemy who since hard fighting on 22nd instant had occupied our first line trenches on casemates and California plateaux. The attack was carried out with extraordinary dash and gane brilliant results inspite of desperate defence Our soldiers recapturing whole of lost ground on California plateau except a small work which had been completely destroyed in northwest salient and which both sides had abandoned.

We threw out the enemy on Casemates Plateau from all elements he held and even advanced our line at several points. German counter-attacks were again launched against the reconquered trenches but were wholly unsuccessful artillery duel was very active in champagne and on left of Meuse.

విరోధామహాసంగ్రహము

బ్రిటిషువారు పీఠల యుద్ధమునకు భనముకోరుట-ఉదారుల విమర్శ.

(౧)

జర్జనులు టూల్స్ పోలును వశపరుచుకొనుట

(౨)

రష్యాసేనలుకొన్ని తొలమును గోల్పోవుట.

(౩)

శత్రువుల క్రొత్తతంత్రములు-గుండ్ల రాయబారము.

(౪)

హార్డింజి ప్రభువు-ఆగాఖానుగారి ప్రశంస.

(రైటరు ఏ.జె.సి.)

ఇంగ్లండు

హిందూదేశము - హార్డింజి ప్రభువుగారు.

లండను, జూలై 23:- ఆగాఖానుగారు మెసపొటామియా నివేదనమును గూర్చి హార్డింజి ప్రభువుగారి పక్షమున వాదించుచు మైక్యుపత్రిక కోర్టుకు రేఖను వ్రాసిరి. అందు వారిటులదహరించిరి: పాన్ల మెంటు సభలలో నెద్దానియం దైనవిప్లవోక్క- భారతీయుడైన నుండిన, అతనిమతమేదైనను మెసపొటామియా నివేదిక చర్యసందర్భమున హైందువులందరెల్ల యాతురతతో, ఎంత ఏకీభావముతో హార్డింజి ప్రభువు గారి యెడల అనురాగమును జూపుచున్నారో తెలియబరచి కొన్ని పత్రికలలో తెలిపితట్టునగ నతనినిదా ఫాపించిన నేరములనన్నిటి బహిరించి యుండును.

“ అన్ని విధములగు ఆలోచనలుగలిగియున్నట్టి నాణే యులు హార్డింజి ప్రభువుగారు కేవలము ఆస్యా యముగను, కృత్జ్ఞతా పూర్వకముగ ను విచారింప బడిరని నమ్ముచున్నాను. వారితరఫున నే నీ లేఖను వ్రాయ నలసినట్టెను. యుద్ధసమయమునను, కాంతి సమయమునను గూడ హార్డింజి ప్రభువుగారు హిందూదేశమున చేసినపని యంతయు సొక్క మూసగ విమర్శింప బడవలయునే గాని, మెసపొటామియాలో నెక్కడో వైసికయేర్పాటులం దించుక యనుమత జూపిన యావంత చర్యలుబట్టి వారి చరితమును విమర్శింప దగదు. ఈ నివేదికమువలన హార్డింజి ప్రభువుగారి యెడల హిందూదేశమునకు గల దయా కృత్జ్ఞతభక్తి లావంతయు తగ్గినట్టెను. హిందూదేశ వైసిక సంగ్రహ విషయమున ననేక వత్సరములనుండియు దొరతనమువారవలంబించినతత్వము కార్యక్రమమున నీ మెసపొటామియా యపజయ మొకయు స్వాభావికము. ఆయపజయము వారి యే విధముననైనను తప్పి పోజాలదు. సంగతి గమనాచరముల బాగుగ దెలియునంత జేల్ల బర్మీనితో యుద్ధము తప్పక గలుగునను సంగతిని పదియేండ్ల నుండియు యెరింగియే యున్నాడు. అయినను అట్టి విపద్ధ శోపయోగాగ్రము వీలగునంతవరకును భారతీయ వైస్యము లభిగ్నచేయబడలేదు. అయిప్పటికిని ప్రాపంచిక విషయ స్థితి సందర్భమున హార్డింజి ప్రభువుగారు క్రమముగ భారతీయుల గభీర రాజభక్తియెడల విశేష విశ్వాస ముంచెయు, హిందూదేశములో తిరుగుబాటుల ప్రేరేపించుటకు జర్జనులచేయు ప్రయత్నములనది గర్హించుచున్నదనియు బాగుగ విశ్వసించి హైందవ పక్షాలములందరి యుత్తరువుకు వాని పరాసుదేశమున కంపెను. ఆ పక్షాలములు తగిన సమయమున పరాసుదేశమున కేగి కేరీయు రక్షణార్థము ప్రయత్న సహాయ మొనర్చినది.

ఏరంగమున గాని సహాయము కావలయునని బ్రిటిషు అధికారులు కోరినప్పటికిని పెంటనేవలయునని పక్షాలముల యారంగముల కంపెనుచుండెడిది. హార్డింజి ప్రభువుగారు తమ వైసిక మంత్రులనలహామీదను మంచి యనుభవముగల అధికారాధిప్రాయము మీదను ఆధారపడిరి. హిందూదేశము నుండి సహాయము కావలయునని పక్షాలముల పలుతావుల నుండి గోరవచ్చుచున్న సమయమున హిందూదేశమునందు మిగిలిన వైసిక గణపదాయములతో నతడు మెసపొటామియా యుద్ధమును విజయవంతముగ సంతము చేయులేకండెను. హార్డింజి ప్రభువుగారి రాజనాయకు బాల్కురుగా తంకంపకుండుట కతని భావతీతములకంటెను కష్టమయిచున్నాడు.

రొట్టిధరలు-నవ్వుము.

దొరతనమువారు భరించుట.

లండన్, జూలై 24:- రొట్టిలో నాల్గవంతును 9 పెన్సుల చొ॥ విక్రయించుటచే కలిగిన నవ్వుమును కోరాధి పతులు భరించెదరని కామన్సునభలో టూల్స్ గూర్చి ప్రత్యుత్తరసందర్భమున బోనెడ్గా గారు తెలియజేసిరి.

4-వ యుద్ధ వార్షికోత్సవము

లండన్, జూలై 24:- 4-వ యుద్ధవార్షికోత్సవము నాడు ప్రాథమిక జరుగును. సార్వభౌముడు సతీనమేచునై ప్రార్థన కరుదెంచెదరు.

6500 లక్షల ఋణమును మేసకాగారు వలదనుట

లండను, జూలై 24:- నేటి మధ్యాహ్నము యుద్ధవ్యయము నిమిత్తము 6500 లక్షల పానులు ఋణమియ్యదని బోనెడ్గా గారు దివిదరు. యుద్ధ మారంభమైనది మొదలు ఇంత గొప్ప ఋణమును చేయలేదు. ఈ ఋణముతో నేటికిని మొత్తము 52900 లక్షల పానుల ఋణమున్నది. ఉదాహరణ స్వరూపులగు మేసకాగారు యంతఋణమియ్యగూడదని ప్రతిపాదించెదరు. ఇట్టిచ్చినచో కృత్యావ్యయము ఏర్పడుననియు ఇంతవరకు లేదనియు మేసకాగారు వాదము నుల్లుచున్నారు. హైందవునక గారు లండను నగరమునకు తిరిగినచ్చిరి.

వర్తక సరకులను ప్రభుత్వమువారు వశపరుచుకొనుట.

వర్తమానమున వర్తక సరకులను ప్రభుత్వమువారే తమ ప్యాధీనములో నుంచుకొనిరి. కాని అదంతయు ఫలిత లేదని లండను వర్తక వాణిజ్యసంఘమువారు నడిపిరని లండన్ మైక్యుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఫలము తగ్గించుట యందు గాని, ఎక్కువ సరఫరాలను జేయుటయందుగాని ప్రభుత్వమువారు విఫలమైరి. అక్కడను దొరతనమువారు వర్తకమున ప్రవేశించగూడదని వ్యక్తీకరించుచున్నారు.

చచ్చిలుగారు డండియెన్నికలయందు ప్రయత్నించ గూడదని ఆజ్ఞేపించుట.

లండన్, జూలై 24:- మంచుగుండు సామానుల సంగతిగ నుండుటచే చచ్చిలుగారు డండిప్రజల ప్రతినిధిగ నెన్నుకొనబడుటకు వరల ప్రయత్నించగూడదని కార్యక్రమ సాతి యగు నెలియన్సోగారు ఆజ్ఞేపించుచున్నారు.

విదేశములకుబోవు పదవలమీద హిందూదేశపు తపాలు పోవుట

లండను జూలై 24:- శత్రువులు తమ యంత్రాములచే ఈ క్రింది బంగీలను సముద్రపు పాలు గావించిరి. లండనుకు రవాణానిమిత్తము చేరిన జేపీలు ఈ క్రిందముద్రితములు:- సలూనికా దేశము (జూలై 29 జూలై 4) ఈ జిప్రు వైస్యము (జూలై 8-8) మెసపొటామియా (జూలై 8-19) మూర్సు ఆఫ్రికా సేనలు:- (జూలై 8-17) మూర్సు ఈ జిప్రు (జూలై 17-18) ఇండియా, సింహళము, సెసిల్స్ ఏజెంట్, బ్రిటిషుసామా జీలాండు. బ్రిటిషువారు ఆఫ్రికా బ్యాంజిబాల్ (జూలై 4-18) జిబ్రాల్టరు, (జూలై 12-23

విప్లాండు స్వపరిపాలక సంఘము.

ఓబ్రియన్ గారు బోక్యము కలుగజేసి కొనకుండుట.

లండను, జూలై 24:- విప్లాండు స్వపరిపాలక సంఘమునందు ఈవిషయమును గురించి బోక్యమును కలుగజేసి కొనుటలేదని ఓబ్రియన్ గారు తెలియజేసిరి. అక్కడను తిరుగయోచించవలయునని లాయిడు జార్జి గారు ఓబ్రియన్ గారి కోరికలేఖ నంపిరి. కాని విప్లాండు నక్షిణ భాగమునను స్వాతంత్ర్య జాతీయవాదుల నాయకుడగు ఓబ్రియన్ గారు తాను బోక్యము కలుగజేసికొన నిచ్చగించ తమని విప్లాండు స్వపరిపాలక సమస్యకు విప్లాండులోనున్న ప్రత్యేకిత సభవారు పూరించినాలో ప్రజల కొందరికిని సమ్యక్తముగ నుండుననియు ఇట్లు జేయుటచే ప్రజాప్రభుత్వవాదులు నిష్పక్షపాతముగ పరిష్కరించగల రనియు వ్యక్తీకరించిరి.

జాతీయ యధాధిప్రాయసంఘమువారు

అన్ని జాతులవారిని యుద్ధవిషయములయందు పరిపూర్ణమండెటులగ జేయుటకు జాతీయ యధాధిప్రాయసంఘ మొకటి నెలకొల్పబడినది. లాయిడు జార్జి, ఆస్క్విత్తు బోనెడ్గా గారు సంఘమున సభ్యులుగ జేరిరి. ఆగష్టు 4 వ తేదీన క్వియ మలాతమున లాయిడు జార్జి గారు విషయమును ప్రవేశపెట్టినారు.

వ్యయభివృద్ధి

బోనెడ్గా గారి వివరములు.

లండను, జూలై 24:- 65 కోట్ల పాన్ల సాము నప్పియ్యవలసి యున్నదని ప్రజలసభవారికి తెలియజేయుచు బోనెడ్గా గారుటలు బలికిరి. సాధారణముగాను మొత్తము లెక్కలలో నేసికొనిన ఋణము మొత్తముకంటె దినమునకు 10 లక్షల చొప్పున నధికమగుచున్నది. క్రిందటి సంవత్సరములో దినమునకు 54,11,000 ల పానుల చొప్పున వ్యయము ముదింపుజేయబడెను. క్రిందటి సంవత్సరములో 112 కోట్లలకు దినము 1-3 57,95,000 ల చొప్పున వ్యయమయ్యెను. ఈ క్రింది మంతములలో వ్యయ మధికమగుచున్నది. వైసికవర్గము, నావికావర్గము మందుగుండు సామగ్రి వీనిక్రింద ప్రతిదినమును 5 లక్షలు అధిక వ్యయ మగుచున్నది. మిత్రమండలివారికిని వలసరాజ్యముల వారికిని ఇచ్చు ఋణమునకు ప్రతిదినమును 5 లక్షలు అధిక వ్యయ మగుచున్నది. అమెరికా లిగింపు సహాయ మొనరించుచున్నాను. మనము మిత్రమండలివారి కేవలలసినవచ్చుచున్న ఋణము మాత్రము పెంపనునే యుండుట మిక్కిలి యాశాభంగముగ గలిగించుచున్నది. ఇదివరలో నెల్ల మిత్రమండలి వారందఱు నొక్కజేమే యనియు వారందఱి క్రిందను వెచ్చించు సాము మనక్రిందనే వెచ్చించుటలు లున్నవనియు మనము భావించితిమి. మనము వహించిన భారము నుహస్తమైనది. అదియు మన స్వాధీనార్థమునకును, మనలాభము కొరకును మాత్రమే యుద్ధ మొనర్చులేదనుటయను ప్రబలసాక్షిగ నున్నది. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు కూడ యీ భావముతోడనే యుద్ధమున ప్రవేశించుటయొక యత్యంతీకరము. మిత్రమండలి వారికి అన్ని విధములగు సరఫరాలను వలయు సాముగలకు, వస్తు సంపదమును అమెరికా నారిమీద నాధారపడ వచ్చును. ఇప్పటికి మిత్రమండలివారికిని వలసదేశములకు నిచ్చిన ఋణముల మొత్తము 102 కోట్ల 50 లక్షల పానులు. ఇందు వలసదేశముల కిచ్చినది. 14 కోట్ల 60 లక్షలు మాత్రమే వ్యయ మధికమగుట కింకొక కారణము గలదు. హిందూదేశమునుండి ఇన్ని వైస్యములు వచ్చుననియు, వారికింత యెక్కువకు జీతముల నీయవలసి యుండుననియు ముదింపులో లెక్కజేసి యుండలేదు. విమానముల భిన్ననూప అధికమయ్యెను. మిత్రమండలి వారి కిచ్చినది కాకను, తిరిగి ఇచ్చిజేయవలయు వ్యయముల నిమిత్తము వెచ్చించుననియు కాకను దినమునకు 5 లక్షల పాను లధిక వ్యయమగుచున్నది. ముదింపులో చేయబడిన లెక్కలను విశేషముగ మినిసిపోయిన వ్యయము మిత్రమండలి వారి కిచ్చిన ఋణము. యధా రంభము నుండియు నిప్పుడి కేయబడిన ఋణము మొత్తము 529 కోట్ల 20 లక్షల పానులు ఇప్పుడు ప్రపంచమంతటిలో నత్యాధిక వస్తు సంపదలగుల దేశము మన పక్షమునకువచ్చెను గనుక సాము చాలవంతు వలస మనము నయించలేకపోవరము.

లండన్, జూలై 24:- (తల్పు)ను హార్డింగు వరకు పదవి నొందిన ప్రకటించబడినది.

ప్రశ్న

శత్రుల నూతన తంత్రములు

లండన్, జూలై 23:—పరాసు ప్రధాన కార్యాలయ మునకున్న తెలుగు గారి విశేషము డియల్ తంత్ర నిర్వచనము. సాధారణముగ ముట్టడింపబడిన వైద్యములు వెనుకటి వైద్యములనుండి విడదవ చేయబడుటవలన వెనుకవారితో వారికిమియు యుద్ధ ప్రత్యుత్తరముల నడపు అవకాశము చేకూరుట మాచి జ్యోతిషమును త్రొత్తగా కొన్ని సాంకేతిక పుస్తకములు వస్తువులను పరిచయించుచున్నాడు. ఆవిష్కృతులు కందకక్షిరంకుల నుండి 500 గజముల దూరముపోవును. అటుల బోవుటలో ముట్టడి చేయబడిన ప్రశ్న పంక్తికిని వెనుకనుండు పక్షాలములకును సాంకేతికముగ సమాచారము లెన్నోవ్యయముగ గ్రహింప వలకాశము గలుగు చుండును. ఆసమయముననే ప్రేమకుగనుల నుపయోగించువారల కద్ద నుండి 1800 గజముల మేరవరకు గుండ్లు స్రేల్పబడును. అందుమాలమున ప్రశ్న పంక్తినుండి వెలువడినను, రెజిమెంటు వారి యుద్ధపుల ఫిరంగిదళములయొక్కయు బ్రిగేడు దళములయొక్కయు ప్రధాన కార్యాలయములకు సాంకేతికముగ ననుపగలుగు తెర పేర్చును. ఇట్టి బాంబులు ఫలానస్థలమున పడవలయును ఇవివరతే నిశ్చయింపబడుట వలన అట్టి బాంబు ప్రయోగముల వలన నష్టములు విశేషముగ గలుగుచుండును.

శత్రులు సాధారణముగ మరయొక తంత్రము జేయుచున్నాడు. తరుణముల వారు సాగజేతను కనబడకుండు గట్టి జేయుదురు. ఇటీవల సంక్రమింపబడిన యుద్ధపుల కొకటి శత్రుఫిరంగి దళములకి క్రిందిసమాచారమును తెలుపుచున్నది. ఒకానొక ఫిరంగిదళముమీద నన్నికర్షము గురిపించి బడునపుడు అసంఖ్యాకములగు పొగకుండలు ఫిరంగిదళముల కడ కంపబడును. ఒకవిమానపు సంఖ్యల ప్రనుసరించి ఈ కుండలు ఫిరంగిదళములకు పార్శ్వములనుంచుబడును. వానినుండిచ్చు పొగ అదళముల గట్టిపుచ్చు గలదు. ఈపొగవలన వాయువలన ముహూలముగ నున్నయెడల కందకములను, మరికొన్ని ముఖ్యస్థలములను గూడ గట్టిపుచ్చుచున్నాడు. మునుపటికంటె నధికముగ శత్రులు "గాసు" గుండ్ల కేక్కుడు ప్రాధాన్యము కొనుగచున్నాడు. వానినుపయోగించుటకు ప్రత్యేకముగ కల్పితచేయబడిన ఉద్యోగస్థులు అగినంత ఫిరంగిదళముల నకుపరిచయింప బడుచున్నాడు.

లండన్, జూలై 23:— ఏవియానలకు దక్షిణ భాగమున మేము విజయవంతముగ యుద్ధముననుల జరిపితిమి. కొలక నష్టముతో మాముద్దేశముల ప్రకారము కార్యనిర్వహణము గావించుకొంటిమి. గోకి ఎక్కువమంది ఖైదీలను బట్టి కొంటిమి. హార్విను కోరునకు దక్షిణదిశకు, బుల్లికోరు హార్వికిల సమాపములను దాడుల గలిసి బాంబుల వైచితిమి. లాంబార్డు వైకుంఠ, లూసునకు దక్షిణ భాగమున చేయబడిన శత్రుదాడుల మేము తీరి వైచితిమి.

14 శత్రువిమానములు నేలగుంటుట

9 క్రిటికవిమానములు కనబడుటలేదు. లండన్, జూలై 24:— జనరలు హేగుగారు నేటి రాత్రి ఇట్లు ప్రకటించి:— ఏవియేషన్ దక్షిణముగ నేటి యుద్ధమున మా వైమానికులు యొమ్మిదన్ని 600 గజముల కరకు వ్యాపించిన శత్రుస్థానములలో చొరబడిరి. శత్రువుల కపార నష్టములను గలిగించితిమి. చాల నష్టమును పొందునట్లు జేసితిమి. ట్రాస్టావెర్నుకు తూర్పుగ శత్రువులు నిట్టయిన సాలము నొకదానిని తమ వశములో నుంచుకొనిరి. దీనిపై మా వైమానికులు జయవంతముగ దాడిని గల్పిరి. చిరీసుకు వాయవ్యమున శత్రువులు మా నేలను ముట్టడించ వారిని పరాజయముగ జేసితిమి. నిన్నటితోజూప పగలంతయు విమానములతో పోరు జరుగుచు నేయుండె. వాతావరణము అనుకూలముగ నుండుటచే మా వైమానికుల శత్రుత్వదళముల సాయముచే జయకరముగ పోరిరి. శత్రువుల యనుపహరాలమీదను, విమాన కాలలపైన, నుండుకొట్టమీదను మాకు టన్నుల బాంబులను బరచి విశేషనష్టముగ కలుగ జేసిరి. 14 శత్రువిమానములను నేలగుంట్టితిమి. ఇంధాంనునకే దొమ్మిదేసి చురలిపోవుచున్న విమానముకటి ఈ 14 విమానములలో చేరియున్నది. మా విమానములు 9 కాన్పించుటలేదు.

మిత్రమండలివారి సమావేశము

బ్రిటిష్ ప్రధానమంత్రిగారు హాజరుట హార్విను, జూలై 24:—లూసుకు జూల్లి, ఎం. ఎం. రిబబు. రిటెయిరుగాల్లిచట కొన్ని కేసులను గురించి ముచ్చటించుచున్నాడు.

రీమునై 850 మెల్లులు పడుట

లండన్ జూలై 24:—పరాసువారు నేటిరాత్రి ఇట్లు ప్రకటించిరి:—హార్విను క్రాయను ప్రాంతములందు శత్రువులు మాస్థానములను నిరంతరము అతిహయముగ ముట్టడించుచునే యున్నారు. ముఖ్యముగ నియాలిపోర్వా పీఠ భూమిదగ్గర శత్రువులు అతిహయముగ మాస్థానములను తగులబెట్టుచున్నారు. పదార్థు లెచటను పోరుటయే లేదు. రీమునై నేడుశత్రువులు 850 మెల్లులనుకురిపించిరి. సాంపేను లో మాంటు కార్వీయుకు వాయవ్యముగ జర్మనులు మా నేలపై తలపడిరి. కాని పూర్తిగ వెనుకకు వారిని పొగదోలితిమి. శత్రువుల స్థానములపై మాకేరఫ్ఫీదళములు అగ్ని బావల బరచివేసి. మారకవిలియన్సులో జర్మనులు చాల దూర మేగు ఫిరంగులను ప్రయోగించి మెల్లులను కురిపించిరి. కాని మాకు నష్ట మేమియు వాటిల్లలేదు. ఇదంతయు నాకాపీ కు ప్రరముగ జరిగినది. చాటుసాలిన్సుదగ్గర నున్న కర్వాలనుములపై అగ్ని బావలను బరచి ప్రతిక్రియల గావించితిమి.

జనరలు హేగుగారి సమాచారము

లండన్, జూలై 24:— హార్వికొల్పునకు పడమర గను, బెన్స్వీల్లినుకు తూర్పుగను, హార్వికికు పడమరగను జయవంతముగ దాడి నల్పితిమిని జనరలు హేగుగారు నేటి ఉద్యాహ్నము ప్రకటించిరి.

పరాసువారి విజయము.

లండన్, జూలై 23:—ప్రెయిస్ లెయి సాయికి వాయవ్యదిశను శత్రులు రాశంతయు తీవ్రముగ ముట్టడించిరి. మాపంక్తులను జేరుటకు శత్రు లానర్విన్ రెండు ప్రయత్నములు విఫలములు చేయబడెను. సాంకోకు ప్రరమున మా వైద్యముల నెదిరించుచుండిన శత్రుదళములను మా ఫిరంగిదళములు వారి కందకముల కడకు తోమివైచెను. శత్రువుల విశేషనష్టము గలిగెను. కెప్పీఎయికిములకు మధ్యశత్రువులు మా వైద్యముల నెదిరించిరి. కాని కార్యము తేరుండెను. క్రయెనెడకుట కాల్ ఫోర్మియా పీఠభూములందలి ముఖ్యప్రదేశములో ఫిరంగి యుద్ధము దారుణముగ జరిగెను.

దుష్టా

టార్వపులు జర్మనుల నశయగుట.

రషియాలో విషమస్థితి

లండన్, జూలై 24:— టార్వపులు జర్మనుల కశ మైనదని రూటగుగారికి తెలియవచ్చింది. రషియాలో శీతగతులు తారుమారుగ నున్నవి. వైరిక కార్మిక వైకుల ప్రతినిధుల సభవారు ప్రభుత్వమువారికి సర్వాధికారము సొంసుట ఎల్ల దుశకును సమర్థముగ నున్నది. నెట్టోగ్రాడులో అరాజకము గ ప్రవర్తింపు చుట్టలందరిని కక్షముగ మందలించెదదని ప్రబలను కొనుచున్నాడు. అన్నిటికంటె చును ముఖ్యముగ రణ రంగమున జరుగుచున్న దౌర్జన్యమును కెరక స్పీగారు ఆపు జేయగలరావని మనము యోచించవలెను. లేనిచో రషియాకు ప్రమాదము ఘట్టిల్లును.

రషియనుల ముట్టములు ప్రతిహతమగుట.

లండన్, జూలై 24:— జర్మనుప్రతిక లిట్లు ప్రకటించుచున్నది:— దీనినినుకు దక్షిణమున రషియనుల ముట్టములు కల్గిమామెను. క్రేవోదగ్గర రషియనులు మాస్థానములలో చొరబడిరి. కాని ప్రతి ముద్దును వానర్వి రెండుప్రదేశములనుండి తప్ప కల్గిచొట్టునుండి రషియనులను తరిమివేసితిమి సీరెత్తుకు దక్షిణముగ మేము ప్రతియధములను నల్పి విజృంభించి ముందులేగితిమి. రషియనులు కాచ్చేతియను పై పు నకు తిరోగమనము గావించిరి. టార్వపులకు పడమరగ నున్న కొండలను మేము ప్యాఫీము జేసికొంటిమి. గోస్టిక్, ఆస్ట్రోయి ను ప దా రి ని దా టి తి మి. సీప్టరు న కడ్డుగ ముందులేకుటకు ప్రారంభించితిమి. ఇకప దానికి దక్షిణమున రషియనులు చాలపట్టుదలతోపాటి మమ్మ నెదిరించిరి. కాచ్చేతియను కొండలనుండి పున్నావరకును రషియనులు అతితీవ్రముగ పోరు దొడంగిరి. సీరెత్తు క్రింది భాగవంతు ఫిరంగు లతితీవ్రముగల ఫోసింతుట జూడ గొప్ప యుద్ధములు జరుగ వచ్చునని మావనలు కాన్పించుచున్నవి.

సిటిబాహ్యమైనట్టియు నిలుకడలేనట్టి

రషియను నైన్యములు.

రషియను అధికారుల వాయువాగ్రలిట్లు ప్రకటించుచున్నది:— నిల్వైవై పునమేము ముట్టడించితిమి. క్రేవో చుట్టుప్రక్కల శత్రుస్థానములలో రెండు మైళ్లవరకు చొరబడితిమి. నేముమందని బంపిలుగ జేసితిమి నీతిబాహ్యమైనట్టియు ఫిరచి త్రతలేని కొన్ని రషియా సయ్యములవలన ముందు విజయము చేచూరుట యసంభవము. మా ఉద్యోగస్థులలో అనేకమంది మడిసిరి. వీరందరను అంకతి విక్రమముతో పోరుచు ప్రాణముల నర్పించిరి సీరెత్తు, స్ట్రీహ, జ్లిటాలిపా దగ్గర శత్రువులు అనస్కందనముచు చేయుచునే యున్నారు. మరికొన్ని 4 గ్రామములను మా నేలను వశము జేసికొనినవి. బాడ్వీయా, వాల్యాదగ్గర శత్రువులు అతిభీకరముగ ఫిరంగులను స్రేల్పించుచున్నారు.

కార్మికపైనికసభవారు ప్రభుత్వమువారి

తరపున పనిచేయుట

వెల్టోగ్రాడు జూలై 24:—పైనిక కార్మికప్రతినిధి సభవారు శక్తివంతమైన దొరతనము వారికి సాయమొనరించుచున్నారు. స్వామిద్రోహులగు రషియను వైరికులను మందలించ దొడంగిరి. పారిపోయినవారందరు జర్మనుల అగ్ని బావలకు ఆహుతి జేయబడిరి. రషియనుల నుద్ధరించువారు రషియా ప్రభుత్వమువారు తప్ప నేరీతులు లేరు. జర్మనులకు లోబడుట స్థానప్రవృత్తుకు స్వాతంత్ర్యభంగముకు కారణ మగుచు రషియనులు బాగుపడ గోరెదరేని పీడిక ఒకటియొక్కత్యంతరము అయ్యది ముందు కేగుటయే.

గ్రీసు

గ్రీసు - బెల్జియము గ్రీసురాజుగారి సంతకము

ఏథెస్సు, జూలై 22:—బెల్జియము స్వాతంత్ర్య దినోత్సవమునాడు బెల్జియము రాజుగారికి గ్రీసురాజుగారు తమ సానుభూతిని తెలుపుచు తంత్రపార్త నంపిరి. మిత్రమండలి వారి విజయమునకై గ్రీసు వారు ఎదురు చూచుచున్నా రనియు కూడ తంత్రపార్తలో తెలియ జేసిరి.

లండన్, జూలై 23:— గలోనికా వైరికాధికారు లిట్లు ప్రకటించు చున్నారు — సెరీసునకు దక్షిణభాగమున హోమంహోసునకు మేము విజయవంతముగ దాడి నల్పితిమి. డిమిరికొసాకు, ప్లూడోలనకు మా విమానములు బాంబుల వైచినవి.

ఈజిప్టు

ఈజిప్టు సమాచారము.

లండన్, జూలై 23:— ఈజిప్టునుండి అధికారులు ఇట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—19-వ తేదీని శత్రువుల ఆర్మిక పక్షాలములు రెండు బ్రిత్తేబాసు పడమరగ 9 మైలుదూరముగ ముందుకు పోయినవి. కాని మా ఆర్మిక వైనితులు వీరిని బ్రిత్తే బాకు వెనుక పొగదోలిరి. గాజాకు వైర్మతిమాలగ నున్న శత్రుకందకములపై జయవంతముగ దాడినల్పితిమి.

అమెరికా

ఒడవర్తక సుంకమును తగ్గించుటకు ప్రయత్నములు.

వాషింగటన్, జూలై 24:— అట్లాంటికు సముద్రమున వ్యాపారము జరుపుటకు ఒడ సుంకము లెక్కువగ నుండుటచే నీలులేకుండెను గాన వర్తక సౌకర్యార్థము హెచ్చుసుంకములను తగ్గించుటకు మిత్రమండలి వాయు అమెరికాసంయుక్త రాష్ట్రముల వాయున కొన్ని విధానముల సరయుచున్నారు. ఈ సౌకర్యములు ప్రపంచమున గల అన్ని నౌకలకును అనువర్తింపును. బహువానికి కూడ అనుకూలముగ నుండునకొలది కాలములోనే అట్లాంటికు సముద్రమున వర్తకమును జేయుటకు జపాను నౌకలు గూడ త్వరలో ఇంధాంకుకేగుచుండునని వీరిదే అందరికీ గ్రతము పూర్వము కంటె యినుమడించును.

మిత్రమండలివారికి 523 డాలరులను

బుణ మొసంగుట

వాషింగటన్, జూలై 24:— మూడు నెలలలోపుగ అమెరికావారు మిత్రమండలివారికి 523 డాలరుల బుణ మొసంగిరి.

THE GREAT WAR

NEW BRITISH VOTE OF CREDIT: LIBERAL CRITICISM

Tarnopol Captured by Germans

Demoralisation of Some Russian Regiments

ENEMY'S NEW DEVICES: USING SHELLS AS MESSAGERS

AGA KHAN'S DEFENCE OF LORD HARDINGE

[Reuter's Agency.]

Great Britain

Loss on Bread Prices.

To be Borne by Government.

LONDON, July 24. Replying in the House of Commons to Mr. Toulmin, Mr. Bonar Law said that loss incurred in selling bread at a fixed price of nine pence a quarter would be borne by the Exchequer.

Plans to Use All Allied Vessels.

To the Best Advantage.

Japanese Vessels at England's Disposal.

LONDON, July 24. WASHINGTON. - The Entente Powers and the United States are negotiating plans to reduce the present prohibitive Trans-Atlantic freight rates. It is understood that plans contemplate the inclusion ultimately of all allied vessels throughout the world including the Japanese which will possibly be in England on the Atlantic trade to a greater extent than hitherto.

Fourth Anniversary of War.

Intercession Service.

LONDON, July 24. The King and Queen will attend an intercession service on August 4th on the occasion of the anniversary of the outbreak of war.

Vote of Credit of 650 Millions.

Mr. Mason's Gives Notice to Oppose.

LONDON, July 24. Mr. Bonar Law this afternoon will move a vote of credit of 650 millions sterling the largest hitherto making the total war credits of 5290 millions. The liberal Mr. Mason has given notice of a motion to reduce the vote as a protest against waste and extravagance.

Mr. McKenna on Inflated Expenditure.

Mr. McKenna dwelt on the enormous rise in expenditure. The present position was that our expenditure was 8 millions daily and our revenue two millions. If this continues it would mean an additional 3 on income tax making over 8 shillings altogether. The cause of raising prices was not profiteering but inflated expenditure. The remedy was curtailment of expenditure. Further labour unrest was certain if prices continued to rise.

Mr. Law's Statement: Expenditure Increasing.

In the House of Commons Mr. Bonar Law moving a vote of credit of 650 millions sterling, said it was larger by 150 millions than any previous vote. The average daily expenditure out of the last vote of credit had exceeded the estimate by 3 million daily. The estimate was £4,11,000 daily whereas for 112 days of the financial year the daily expenditure was £7,95,00. The increases were under the following heads:—

Army, Navy and Munitions half a million daily. Advances to Allies and Dominions half a million daily. Miscellaneous one hundred thousand daily. He was somewhat disappointed that in spite of aid from America our advances to Allies had increased. We had held throughout that all Allies were one and money spent on them was spent on ourselves. The burden we had assumed was great and was evidence of our unselfishness and that we were not fighting for ourselves alone. He was satisfied that the United States would deal with the question in the same spirit realising that the cause of the Allies was one and that we relied upon receiving in the United States the resources and the necessary pay for supplies of all kinds for the Allies. The total advance to the Allies and Dominions were 1025 millions but the total advances to the Dominions were only 146 millions. A part of the increased army expenditure was due to the fact that we had made greater payments to India for services connected with the war because a larger force had been got from India than was expected when the budget estimate was framed. Expenditure on aeroplanes has also increased. Mr. Bonar Law explained that the daily increase in expenditure apart from loans to the Allies and allowing for expenditure which would be subsequently repaid was three hundred thousand. Evidently the budget estimate would be largely exceeded mainly owing to our advances to the Allies. Total votes of credit since the war amounted to 5292 millions. Now that a country with the greatest resources in the world was thrown into the scale on our side it was truer than ever that there would not be want of money which would prevent us winning (Cheers).

State Control of Commodities.

Its Failure and its Stoppage Demanded.

LONDON, July 24. The "Times" says that the report of the merchants' Committee of the London Chamber of Commerce maintains that the present system of state control of commodities has failed in the main cases to increase the supplies or reduce the prices and recommends that Government shall cease to act as trading intermediaries.

National War Aims Committee.

To Keep Nation Posted in War Affairs.

LONDON, July 24. A National War Aims Committee has been formed to keep the nation posted with war affairs. Its members include Mr. Lloyd George, Mr. Asquith and Mr. Bonar Law. The movement will be initiated by Mr. Lloyd George at a meeting at Queen's Hall on August 4th.

Irish Convention.

Mr. O'Brien's Refusal to Participate.

He Insists on an Irish Referendum.

LONDON, July 24. Replying to a letter from Mr. Lloyd George asking him to reconsider his refusal to participate in the Irish Convention Mr. O'Brien, Leader of the Southern Independent Nationalists, has again declared suggesting a Referendum as the best Democratic means of reaching an Irish agreement.

Indian Mails Lost on an Outward Bound Boat.

LONDON, July 24. It is announced that the following parcel mails have been lost through enemy action. The dates are those between which parcels reached London for despatch:— Salonika Force June 29th to July 4th, Egyptian force July 3rd to July 8th; Mesopotamia force July 3rd to July 16th; East-African force Indian base Port said July 3rd to July 17th; Malta and Egypt July 17th to July 18th; India, Ceylon, Seychelles, Aden, British Somaliland, British East Africa and Zanzibar July 4th to July 18th; Gibraltar July 12th to July 18th.

Mr. Churchill to be Opposed By a Labourite.

LONDON, July 24. Mr. Serynglour, Prohibitionist and Labourite, will oppose Mr. Churchill on the latter's seeking reelection for Dundee owing to his appointment as Minister of Munitions.

India and Lord Hardinge.

Views on the Mesopotamia Report. The Aga Khan on National Feeling.

LONDON, July 24. The Aga Khan, in a long letter to the "Times" supporting Lord Hardinge, says if any Indian were now in either House of Parliament, no matter what his religion, province, or political complexion, he would have been eager to testify in the Mesopotamia debates to the strength and unanimity of Indian admiration for, and attachment to, Lord Hardinge, and to condemn ignorant attacks made upon him in some portions of the Press.

"My countrymen of all shades of thought," the Aga Khan says "feel that he has been most unjustly and ungratefully treated and I am constrained to write on their behalf. Lord Hardinge's work in India, both in peace and war should be judged as a whole and not alone by a temporary breakdown of military arrangements in Mesopotamia. The hold which Lord Hardinge has upon the affection and gratitude of India has not been diminished by the findings of the Commission. The breakdown was the inevitable result of the mistaken policy so long pursued in relation to Indian military resources, actual and potential. Every well-informed man knew during the last ten years the inevitability of war with Germany, but no attempt was made to adjust the prospective utilisation of Indian Military strength to such a contingency. Yet, when the moment of the world-crisis came, Lord Hardinge, rightly trusting India's profound loyalty to the Emperor and her indignant repudiation of German efforts to induce her to revolt, sent the flower of the Indian Army to France, and it arrived in time to share the glory of saving Calais. No request of England for help in any theatre of war was refused. Lord Hardinge relied on his military advisers and on the

TELEGRAMS.

unanimity of expert official opinion. His fault was one of a too generous response, considering the means immediately available to the many calls made upon India. Indian opinion heartily endorses the refusal of Mr. Balfour to accept the resignation of Lord Hardinge."

Allied Balkan Conference.

LONDON, July 24. Great interest is being taken in the allied Balkan Conference which meets in Paris to-morrow under the presidency of Mr. Ribot. It will be attended by Mr. Lloyd George, Mr. Balfour, M. Sonnino, Serbian Premier and representatives of Russia, Rumania and Greece.

LONDON, July 24th.—The death of Mr. Alfred Mosely is announced.

Mr. Henderson has returned to London.

France

Allied Conference.

British Premier Attends.

LONDON, July 24. PARIS.—Mr. Lloyd George, M. M. Ribot and Pétain are holding a conference here.

Russia

TARNOPOL CAPTURED BY GERMANS.

Russian Internal Situation Very Grave. THE ROT AT THE FRONT.

LONDON, July 24. Reuter learns that the Germans have occupied Tarnopol. The situation in Russia, which is momentarily overshadowing the western front events, seem to be approaching a sort of climax. News that the Council of workmen's and soldiers' delegates and peasants delegates have given the Government full power is welcomed and there are indications that the Government will sternly deal with the forces of anarchy in Petrograd. The all important question is will M. Kerensky be able to stay the rot at the front which undoubtedly threatens to create a most dangerous menace yet.

Workmens' and Soldiers' Council Vigorously Supporting Government.

LONDON, July 24. PETROGRAD.—The Council of Workmen's and soldiers' Delegates is leaving no stone unturned to support the Government. It has issued vigorous proclamation to the Army denouncing traitors and pointing out that any who fled were mowed down by German fire. Salvation lies with Government and yielding to the Germans means loss of land and freedom. Only one is open. That is forward.

America

15.3 Million Dollars Loan In Three Months to Allies.

LONDON, July 24. WASHINGTON.—America has advanced to the Allies 15.3 million dollars in three months.

French Front

NEW ENEMY DEVICES.

Bombs and Shells as Messengers. Greater Use of Smoke and Gas.

LONDON, July 24. Reuter's correspondent at French headquarters wires that, owing to the fact that a bombarded position is usually entirely cut off from communication with the rear, the Germans are now using intelligence bombs and shells in order to communicate with the rear during a bombardment. The bombs are fired from trench mortars with a range of five hundred yards in order to establish communication between the first line under bombardment and the battalion or regimental commands in the rear, while shells are fired from minethrowers with a range of thirteen hundred yards in order to link up the battalion and regiment commands with the artillery and Brigade headquarters. These bombs and shells fall on an agreed spot, thus reducing danger to a minimum.

Another ruse to which the enemy is increasingly resorting is concealing positions with smoke. A recently captured order to the enemy artillery announces that a larger number of smoke pots will be issued to batteries when a battery is under fire. Directed from an aeroplane these pots will be placed to the windward of a battery which the fumes will conceal. Obviously smoke can also be utilized to conceal trenches and redoubts provided the wind is favourable. The enemy is also giving attention more than ever to the possibilities of gas shells, in the use of which special trained officers are instructing artillery commands.

850 Shells Thrown in Rheims.

LONDON, July 24. Last night's French communique said:—Bombardment of our positions in Hurlbise-Craonne region continues very violently especially on Neaulforba Plateau. There has been no infantry action. 850 shells were thrown into Rheims to-day. In Champagne German attack northwest of Mont Cornillet was completely repulsed. Our batteries have been very active against organisations. In the Moronvillers region a long range German gun fired 100 shells north of Nancy without inflicting any casualties. We made reprisals by an effective fire on the works at Chateausalins.

TELEGRAMS.

Latest French Report.

LONDON, July 24. The French communique says:—There was a violent bombardment during night in the region north west of Brayen-Laonnois. Two enemy attempts to reach our lines were repulsed. Our fire compelled an assaulting detachment north of Sancy to fall back to its own trenches with serious losses. Enemy attacked between Cerny and the Ailles without result. Artillery struggle continued violently in a sector before Craonne in a notable California Plateau.

British Front

14 Aeroplanes Brought Down. Nine British Planes Missing.

LONDON, July 24. To-night's communique from General Haig says:—This morning's raid south of Avion penetrated the enemy's positions on a front of six hundred yards to a depth of three hundred. We inflicted heavy casualties and did much damage. We made a successful raid on a strongly held farm east of Osttaverne and repulsed the enemy attack northwest of Cherisy. Aerial fighting took place throughout the day yesterday. Visibility was excellent and our aeroplanes successfully co-operated with artillery and dropped three tons of bombs on aerodromes, ammunition dumps and railway sidings with good results. We brought down fourteen machines including a raider returning from England, nine of our machines are missing.

General Haig's Report.

LONDON, July 24. Field Marshall Haig this afternoon reports successful raids west of Habrincourt, east of Bermelles and west of Rollebeke.

Russian Front

Russian Attacks Fail. German Advance.

LONDON, July 24. The German communique says:—Russian attack south-west of Dvinsk failed. Russian attack at Krevo penetrated our position but a counter-attack drove the enemy out except at two points. Our counter-attacks southward of Sereth developed and the Russians retreated into the Carpathians. We occupied the heights immediately westward of Tarnopol and crossed the Rohatyn Ostrow Railway. We have begun a forward movement astride the Denister. The Russians strongly resisted southward of the railway. Russian activity has increased along the ridges of the Carpathians as far as Putna. Lively fire on Lower Sereth indicates impending battles.

Instability and Moral Weakness of Some Russian Regiments.

The Russian wireless official communique says:—We attacked in the direction of Vilna and penetrated to a depth of two miles at some places in the neighbourhood of Krevo. We took over a thousand prisoners. Instability and moral weakness of certain detachments are jeopardising the developments of further success. Great numbers of our officers perished gallantly fulfilling their duties. Enemy continues the offensive between the Sereth and Strypa and has occupied four villages. There is intense enemy artillery fire south of Baradovica and Volka.

Egyptian Front

Egyptian Report.

LONDON, July 24. The official communique from Egypt says:—Two enemy cavalry regiments on the 19th inst. pushed nine miles westward of Beersheba. Our mounted forces drove them back to Beersheba. We made a successful raid on the trenches southwest of Gaza.

INDIAN TELEGRAMS.

From Our Own Correspondents

By Wire.

Simla

Army Requirements. Response to Appeal by C-in-C.

SIMLA, July 24. A Press communique says:—In response to the appeal of His Excellency the Commander-in-Chief the number of binoculars received at the Mathematical Instrument Office during the week ending the 21st July 1917 and the total number received up to date are as follows:—Binoculars received during the week ending the 21st July (1) On loan 3 total up to date 162; (2) as gifts 2, total 50; (3) by purchase 1, total 60; grand total 272. Persons who are willing to give, lend or sell binoculars for use by officers in Mesopotamia are invited either to send them to the Officer in charge of Mathematical Instruments Office, 15, Wood Street Calcutta, or to deliver them to Messrs. Lawrence and Mayo, Manufacturing Opticians, at their establishments in Bombay, Calcutta, Madras, Delhi, Lucknow, Simla, and Rangoon for despatch to the Mathematical Instruments Office. The names of all persons who send in binoculars on loan will be registered with a view to the return of their property after the war and in case of loss or damage compensation will be paid on the valuation made by the Mathematical Instruments Office. All binoculars with a magnification of not less than 3 diameter will be accepted. Suitable telescopes will also be accepted, but opera glasses are not required.

Calcutta

ANNIVERSARY OF KRISTODAS PAL. A District Magistrate on Centuries of Trial. FOR SELF-GOVERNMENT.

CALCUTTA, July 24. Mr. Bradley Birt, I.C.S., District Magistrate speaking this afternoon at Kristodas Pal's anniversary meeting presided over by the Hon'ble Babu Bupendranath Basu, said that it was impossible for India to blossom forth at once with no preliminary training into a perfect state. It was impossible for a nation to skip centuries and suddenly range itself beside other more advanced nations that had forged their way to progress and good Government through centuries of trial and bitter experience. The message which Kristodas Pal left for his countrymen was that not by violence and exaggeration nor by destruction and violations of laws of truth and justice, not by strife and bickerings but by moderation, forbearance, mutual sympathy and confidence would the country be best served.

Mr. Mullick's Thanks.

Dr. S. K. Mullick in proposing a vote of thanks to the Chairman said that the country expected much from Mr. Basu who had been appointed Member of the India Council and added that Mr. Basu should carry a message from the people of India to the Secretary of State that higher ranks in the army should be thrown open to Indians.

Mr. Basu's Words.

Mr. Basu in replying said that wherever he was his first and foremost concern would be to serve his motherland to the best of his ability. If at any time he failed to rise equal to the expectations which his appointment had raised in the hearts of the people he requests them to think kindly of him and believe that he would have done all that lay in his power to serve the people.

Campaign Against Rats.

CALCUTTA, July 24. The Health Special Committee of the Calcutta Corporation at their meeting to-day considered whether the present campaign against rats and the system of payment of a reward of half an anna for each live rat should be continued. The campaign was started several years ago by the plague department and has been continued with very indifferent results. During the last year 138,386 rats were killed besides 40,213 dead rats were found in the streets. The total cost of the Corporation works out to Rs. 3374 per annum. In Bombay during the last year the total expenditure was Rs. 35,590 and the number of rats collected was 9,43,346. In Madras the total expenditure during the last year was Rs. 6,709 and the total number of rats killed was 1,38,611.

Indians Trading Under European Names. A Chamber of Commerce Protests.

CALCUTTA, July 24. The question of the growing practice among Indians at assuming and trading under European names and titles has again been discussed by the Bengal Chamber of Commerce last month. In May last the Calcutta Trades Association suggested to the Government of Bengal that the question of Indians trading under European names and titles should be considered. The Committee of the Association expressed opinion that the practice is not common to Calcutta alone but applies equally to all presidency towns throughout India and in a lesser degree to larger towns. It is, they held, productive of harm and injury inasmuch as firms in England and other countries are misled in correspondence on business matters by titles and signatures of European names by those who assume them. Bankers are similarly misled by signatures on documents believing that firms or persons subscribing assumed names are European and persons residing in mofussil are misled in their dealings with those who assume European names. The Association urged the consideration of a proposal for legislation on the lines of the Registration of Business Names Act which has been recently put into operation in the United Kingdom. They believed that an act of this description would effectively check the practice complained of. The Government of Bengal invited the opinion of the Chamber on this proposal. Before coming to any conclusion with respect to it the Chamber decided to ask the London Chamber of Commerce for information with reference to the working of the Registration of Business Names Act.

Serious Railway Accident. Numerous Fatalities.

CALCUTTA, July 24. At 18-40 on the 23rd 143 down Jubbulpore-Gondia passenger, on the narrow gauge section of the Satpura Railway, collided with a relief train near mile 708 between Ghunshore and Pindral. Both engines and two third-class carriages were damaged. The driver and khalasi of the relief train and an overseer and about 23 Indian passengers were killed, 25 badly injured and 15 slightly injured. Transhipment will be necessary for perhaps two days.

Bengal Labour Corps Recruits. Departure for the Front.

CALCUTTA, July 24. Lieutenant-Colonel J. Lang, I.C.S. formerly the Commissioner of the Presidency Division, who has been appointed to the Indian Army Reserve, left by special train 'en route' for the front in charge of about one thousand recruits belonging to the Labour Corps of which he is Commandant. This is the first of its kind coming from Bengal, and the labourers have been mainly recruited from the Chittagong and Barisal Divisions and are mostly composed of Mahomedans. This Bengal Labour Corps was originally intended to be two thousand strong, but, owing to recruitment being stopped by the Secretary of State it was amalgamated with the Ranchi recruits who left a fortnight ago in charge of Assistant Commandant D. Mylo of Messrs. Bird and Company.

23 Inches of Rain in One Month

KALIMPONG, July 24. It has been raining here very heavily during the whole of the month and 23 inches of rain fell in one night on Teesta valley on the 10th instant causing a huge landslide which blocked P. W. D. Road and D. H. Railway line also. It has not been cleared yet and it is expected that it will take a week more. The passengers are being transhipped and the mails are usually 3 or 4 hours late.

Bombay

Bombay Legislative Council Meets.

The Governor on Dadabhai's Death.

Hand of Death had been Heavy
TRUSTED LEADERS GONE.

BOMBAY, July 25. At the Poona sessions of the Bombay Legislative Council which began to-day H. E. the Governor presiding, after interpellations, Mr. Harchandrai Vishandas moved a resolution recording the Council's deep sense of loss at the death of Mr. Dadabhai Naoroji, H. E. the Governor in endorsing the sentiments expressed by the Hon'ble members of his Council said:—I am glad to add my tribute of respect and regard to the memory of a great citizen and a great statesman. I had the privilege of personal acquaintance and friendship of Mr. Dadabhai Naoroji and I well remember when I first visited him at his home at Varsova the great impression made on my mind by the keenness of his brain, his knowledge of public affairs and his deep interest in the progress of his country notwithstanding his great age. And none who were present will ever forget that great gathering of the citizens of Bombay who met to do him honour only a few months ago in the University or the dignity of his refined and fragile figure when he rose to receive at my hands the highest honour in the power of the University to bestow. He was a citizen of the Empire in the truest sense, for not only did he devote his life to the service of his native land, but he had hitherto the rare experience for an Indian of using his vote and influence in the Imperial Parliament in England sent there not by the votes of his own fellow-citizens but the citizens of that part of the Empire to which we Englishmen belong. The hand of death had been heavy indeed during the last few years on tried and trusted leaders in our public life. Messrs. Gokhale, Pheroseshah Mehta and Dadabhai Naoroji had been all taken from us. We can ill spare them in these anxious strenuous times. But they have left us the fine example of their public services. I trust that we shall always find in this country in future years great leaders as much respected and trusted by the people, with an equal sense of fairness, of courage and fearlessness in all their public and political thought and action who will carry on the work of these great men and will lead this country on by sure and certain progress to the goal of self-government within the Empire which it should be the ideal of every loyal patriot to attain.

The resolution was carried in solemn silence, the whole assembly standing.

The Hon'ble Mr. Carmichael then presented the revised financial statement of the Government of Bombay for the year 1917-18 which has undergone very little change since its presentation in March.

Indian Defence Force.

BOMBAY, July 24. At the meeting of the Bombay Legislative Council at Poona to-day, in reply to questions by the Hon'ble Mr. Ghulam Mahomed Bhuari, the Government said that up to the 30th June last 438 applications for enrolment were received from the Bombay Presidency in the Indian Section of the Indian Defence Force.

A Question of Internments.

The same member asked, referring to an article in the "Maharatta" of the 24th June 1917, wherein mention was made of the rumoured internment of Mr. B. G. Horniman, Mr. Tilak and Mr. Jamnadas Dwarkadas, whether the Government propose to intern these gentlemen and others in the Presidency. The Government replied that they had no statement to make on the subject.

Political Restrictions.

In reply to the Hon'ble Mr. Monmohandas Ramji, the Government stated that all heads of offices have been informed that Government officials should not become members of the "Round Table" group in India and that the Education Department circular of the Bombay Government, dated the 7th June 1917, preventing students from attending political meetings did apply to all political meetings including those where the question of Self-Government as propounded by the Indian National Congress and the Moslem League is discussed.

The G. I. P. Strike Continues Sympathetic Strike Occurs.

BOMBAY, 24 July. The employees of the Parel workshops of the G. I. P. Railway continue on strike and a sympathetic strike among the Matunga men took place yesterday and the Matunga works have also therefore been closed down. The men collected near the King's Circle and discussed their grievances. They propose to consult the Parel strikers and act jointly. Their reason for the strike is not fully known. They urge that grain compensation should be paid to the more highly paid men as it is at present paid to those drawing lower wages. They also hope by once again going on strike to get the Agent of the G. I. P. Railway to reconsider his decision and pay them their wages for the days on which they were on strike in June last. It is stated that Matunga workmen two days ago gave assurance that they would not go on strike and that they had no grievances.

United Provinces

Heaviest Rain.

LUCKNOW, July 24. Rain of the heaviest description has been falling in Lucknow since this morning.

వృత్తాంతములు

(0)

లక్ష్మణపురమున ఈనెల 24వ తేదీ నుండి వర్షము కుంభి పాతముగ కురియుచున్నది. ఇట్టి వర్షమును ఎఱుంగము.

కచ్చిబేరపుర మహారాజుగారు:— వీరికి పుత్రుడైన రాజాదుకు వచ్చి నైజాముగారి కత్తిపల్లె బసీగాబాగునందున్నాడు.

తైలుబండ్లదొంగలు:— ఈ తైలహిందూస్థానమునకు లక్షల లక్షల పురుషులు వైలు ప్లేవనకట్టి రెండవైట్ల దీక్షానినందున వైలు ప్లేవనవాడైన, 28 గుర్ర ప్రయాణికులును మరణించిరి. 26 గుర్ర గట్టిగాయములు తగిలినవి. 15 గుర్రకి చిన్న చిన్న గాయములు తగిలినవి.

సంతాప సంతాపము:— ఈ సంస్థానమునందలి ప్రజల చే చందాలగ నొసగుబడి 10500 రూపాయలను సంతాప మహారాజుగారు హిందూదేశపు రాజ్యపరినిధిగారికి పంపి యుద్ధముక్రింద వ్యయపరుపగోరింట్లు తెలియుచున్నది.

బహు సంస్థానము:— బీహారు, ఒరిస్సా రాష్ట్రమునం దలి బహు సంస్థానాధిపతిగారు యుద్ధ మంతెరుగు నటుకును నెలకు 1000 రూ॥ ల చొప్పున యుద్ధ వ్యయములక్రింద నిచ్చుటకు నిశ్చయించిరి తెలియుచున్నది.

క్రొత్త కళాశాలలు:— కోయంబత్తూరు నందలి కృష్ణ సాయకళాశాలగారికి ఈ తైలసర్పాదులందు ఇంకొక కృష్ణసాయ కళాశాలను తెరుచుటకును విశాఖపట్టణమునందు తెరువబడు టకు నిశ్చయింపబడిన ఇంజనీరింగు పాఠశాలను ఇంజనీరింగు కళాశాల గూర్చుటకును దొరతనముచే రాలొచించుచున్నా రని మొయిబత్రిక వ్రాసినది.

వైద్య కార్యములు:— అలనాబాదు కర్మకర్తలయ నైద్య పరిక్షయందు గడతేదీన 31 నుండి విద్యార్థులలోను 22 రు ఇండియన్ మెడికల్ సర్వీసునందు తెంపరీ కమిషనరుల దుఖాస్తుల నుపేక్షించి, వీరిలో చాలమంది దుఖాస్తులను వైనికోర్కొగారు ఆమోదించిరియని తెలియుచున్నది.

ఏనుగుల నేలము:— తిరునల్వేలి సంస్థానాధిపతుల కొత్తగా కర్మగమున 7 ఏనుగులను నేలము పొడిచి. నేలము నందు ఆ ఏనుగులు 15460 రూపాయలకు నిక్రయింపబడినవి. 'పర్వనాథ' అను పేరుగల ఒక ఏనుగు 3080 రూ॥ లకు కొనబడినట్లు తెలియుచున్నది.

వైద్యశాలలు:— తిరువాన్కూరు సంస్థానమునందు 27 ఆసుపత్రులును, 26 డిస్పెన్సరీలును 72 ఆయుర్వేదవైద్య శాలలును గలవు. వీరికి మొత్తము వైని 488938 రూ॥ ల సం స్థానాధిపతుల వ్యయపరుపబడుచున్నది. పాశ్చాత్యవిధుల నను సరించి చికిత్సల చేయు 12 వైద్యశాలలకు సంవత్సరమునకు 11346 రూ॥ ల ఖననహాత్యము చేయుచున్నారు.

కయిజరు వైదావా:— జగ్జనీలోనేరెన స్థానక సేవ నియంత్రక ధనికుడు 2,000,000 మార్కులను జగ్జనపథకుల ప్రకారము జగ్జన పక్రవర్తిగారికి పీఠవ్రాసి యిచ్చివేసి, తనభార్యకు తగుమాత్రము ధనమును విడిచివెట్టెను. ఆమెచక్ర వర్తిగారివై 'డ్రెసిడ్' హైకోర్టునందు దావాచేసినది. హై కోర్టువారు పీఠవ్రాసి నేరదని 2000000 మార్కులను చక్రవర్తి గారిచే నామెకు యిప్పించివేసిరి. 2000,000 మార్కుల విలువ నుమారు 1 లక్ష పానులు.

కొలిగల్ పురజనులు ఈనెల 22 వ తేదీన ఎ. నేంకట కృష్ణ పెట్టిగారి సత్తమునందు ఎన్. సంతకరానుపెట్టి గారి యధ్యక్షత క్రింద సభచేసి దాదాభాయి నాగోజీగారి మరణ మునకు చింతను తెలుపుచును, మిత్రులందలి విషయముకొఱకు ప్రార్థింపుచును, ఆనివెంటలు ప్రభృతుల నిష్పంధావాస శిక్షల కనుకపై ప్రకటించుచును, హోంరూలుకొఱకు సక్రమాంతర నము నెడతెక జరుపకలేని కోరుచును స్వదేశీక్ష నందగు పూనకతననియు తీర్మానములను జేసి ప్రభుత్వాధికారులకు ప్రముఖులకు బంపిరి.

మిక్కిలి గొప్ప గుర్రము:— వీనిపేరు వైరెక్టుము. వీరి కయను 10 వత్సరములు. వీనినిఆమెరికాలో న్యూయార్క్ నని రమునతేముబట్టుగాను వెంచిరి. 12 సార్లు గుర్రము ప్రపంచ మునకంతటికిని పేటియై పంజెములను జెల్పిరినది. శ్రీ గ్రంథ మునందు వీనిగేగుర్రమును సాటిగాబాలరు. బట్టుగు గారుమును వత్సరముల క్రితము వీనిని 35000 హోలరులకు విక్రయించిరి. నుమారు శ్రీలక్ష్మీపాతిక నేల గూపాయలు. ఇది 55 శ్చి నెకను లలో అర్థమైలు దూరము పరుగెత్తిరి. 1.15 మైలును 2. 09 శ్చి నెకనులలోను 1 మైలును 3. 16 శ్చి నెకనులలోను నిరుడే పరుగెత్తి గలిగినది.

నిష్పంధావాస ఆక్షేపణసభ, లక్నో:— రాబోవు ఆగస్టు మాసమున 10-వ తేదీన లక్నో నగరమున సంయుక్త రాష్ట్ర కాంగ్రెసునధ జరుపబడుటకు నిముట్లా వైట్లు, నలేరు హాస్సేక్, గోకన్న నాథమిత్ర. పి. పి. నేకోగారు మొదలగు ప్రముఖుల యుపసంఘముగ నేర్పడి వారు యత్నములు గావించుచున్నారు. ఈ కాంగ్రెసు సభకు సంయుక్త రాష్ట్ర ములలోని చుండలముల ప్రతినిధులందరును గాగలరు. సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రజలందఱి తరఫను యాసభవారు, ఆనివెంటె టమ్యు వాడియా, ఆంజేలు నిష్పంధావాసములను ఆక్షేపణ చేయుచు, హోమరూలునగు తనకు గల పట్టుదలను వార తనమువారికి తెలియ చేయుటకు సంసిద్ధులు యున్నారు.

క. నారాయణ నాయకుగారు:— వీరు కన్ననూరు నందు నడ అనివైంటు సర్దునగానుండి మిక్కిలి శ్రద్ధాభక్తు లతో తమపనులను నిర్వహించుటయే గాక నగరచుండున్న వారికి సహాయ మొనర్చుటయందు వినుగుదలలేకుండ శాస్త్ర నిర్వహణమును గావించు చున్నారనియు జనసామాన్యులు నకు ఆరోగ్య విషయములను తెలుపుటకు వేళభాషలో కల పత్రములను ప్రకటించుచున్నారనియు, అట్టి కరపత్ర ములలో మంత్రసానుల పనులగూర్చి వ్రాసినది సుప్రసిద్ధముగ నున్న దనియు కన్ననూరునుండి ఒకరువ్రాయుచు పుచ్చురు డాక్టరు వీరిమాగ్గును ననుసరించి వేళయును అభివృద్ధి లోనికి వచ్చెదరు గాక అని హెచ్చరించు చున్నారు.

తుపాకి ప్రమాదము:— కల్లకోటకు సమాపములోనున్న మంజిరి అను గ్రామమున సెక్రెట్రీ అడవికిబోయి అక్క డక్కడ కట్టెల సేరుకొని వానిని ప్రోగుచేసి మరొకన్నిటిని యేరుకొని వచ్చుటకు బోయెను. అడవికి నేట నిమిత్తముబోయి న ఒకడు తనతుపాకికి వై సెన్నలేనందున తన్ను పట్టుకొని టకు వచ్చుచుండెన నోడినువారికి అగుపడకుండ తన తుపా కిని అక్కడైల మోపులో నాచివేసి దానుసారిబోయెను. ఆ స్త్రీ తిరిగి వచ్చి కట్టెలన్నిటిని కట్టుమోపుగా గట్టుటకు యత్నిం చు సమయమున అందుండిన తుపాకి ప్రేలి ఆమెకు కకకమైన గాయములు తగిలెను. నేటకుబోయి తన తుపాకిని నాచివేసిన వారు పట్టుపడి ఖయదును చుంబబడెను. వారి వైచేయబడిన కేసు విచారణయందున్నది. ఆమెను వైద్యశాలకు చేర్చిరి.

దంపతుల కంతశ్చేదము:— బొంబాయి నగరమున హైదరుబద్దూరు అను కొక సహాయునియను నాకానిగ్యాణ స్థానమున పనిచాచుగానుండెను. అతినిభ్యా వేగించి అను నామె కయను 25 వత్సరములు. వీరు కామాభిప్రాయున నిక నిందుచుండిరి. క్రిందటి గురువారమునాడు గాత్రీ వీరు తమ గృహమున నేకశిగ్యాగతులై పరుండియుండి నుక్రవాము నాడుదయమున చూచునరికి వారిద్దరి కుత్తుకలును కోయబడి యుండెను. అందు తెగమునీ పృతిమొందెను. ఆమెకు క్రిత ప్రాణముతోనుండెను. కాని స్వృతి దప్పియుండెను. అతిని వైద్యశాలకు నొనిపోయిరి. ఇది ఎవరైన కావతనని చేసికో లేక నాదంపతులే ఆత్మహత్యచేసికొనిగో నిర్ధారణచేయుట కింక నవకాశము కలుగలేదని బొంబాయి శ్రానికలుపత్రిక వ్రాసినది.

వీరవిద్యార్థుల నిధి:— తగిన వీర విద్యార్థులకు ఖన సాహాయ్యము జేయుటకు ధనమును ప్రోగుచేయుటకు ఈనెల 22 వ తేదీన తిరునల్వేరునం దొకసభ జరుపబడె ననియు, శ్రీమాత్ పి. వి. రామానుజాచారిగారు సభకు అధ్యక్షులుగ నుండిరినియు, 'న్యూఇండియా కార్యాలయముననున్న కొలట కల్ గారు ఉపన్యాసములుగా నుండిరినియు, ఇట్టి నిధులు ఏర్పరుచుటలన గలుగు లాభములను ఉపన్యాసకులను, సభాధ్యక్షులను నుడివిరినియు, వీరప 'వీరవిద్యార్థుల నిధి'

వైట్ల ప్రతి సభికునొద్దకు దీసుక పోబడినవనియు ఎవరికి వోచిన ఖనమును వారు ఆ వైట్లలో వేసిగనియు, చెన్న పురి నుండి వచ్చిన ఎన్. సి. శ్రీనివాసాచారిగారు సభవారి తరఫను సభాధ్యక్షులకు వందనము లాచరించిరినియు తిరునల్వేరునుండి ఒకరు వ్రాసిరి.

నివంగతులగు లాలాగయను భంధుగారు:— గయను భంధుగారు ఈనెల 12 వ తేదీన హైదరాబాదునగరమున కీర్తిశేషులైరి. వీరు కీ॥ శే॥ రాజావీరదయాగుగారి ద్వితీయ పుత్రులు. రాజావీరదయాగుగారు మొదట ఇండియా సర్వే కాఖలో ధాపుపును గానుండి హోటల్ గాపులను తీయుట (ప్రారంభించి ఆయుర్యగమున వదలి 30 వత్సరముల క్రితము సికింద హైదరాబాదునగరమున స్థిరావాస మేర్పరుచుకొనిరి వీరికి వెనుకటి వైజాముగారు చుస్వర్ణంగుఅనువీరుదయును మున సముకు యొంగిరి. రాజాగారు చుత్తిగొందునరికి వీరి వ్యాపా రము ఋణగ్రస్తమై యుండెను. గయను భంధుగారు 10 వత్స రములనుండి ఋణములను తీర్చుటకు చాల ప్రయత్నించిరి గాని సాఫ్యపడలేదు. చివరకు వీరిసా స్త్రంతయును కోర్టువేలుములో విక్రయించి బడినది.

చాంపరాను పరిశోధక సంఘము:— నిన్నటి సమావేశ సమయమున సభ్యులు ఇద్దఱిసాక్షుల పరిశోధించిరి. బిల్వా కర్పాలయపు మేనేజరు మొదట పరిక్షింపబడెను. ఆతడు రాయనగరము రాజుగారి గ్రామముల యజమాని. రయతుల నుండి తనకుబడులు కట్టు వనూలు చేయవలసినదని రాజుగారు అతనిని బుమించిరి. న్యాయప్రకారము వచ్చుకొనుకంటె ఎక్కువ కట్టు వనూలు చేయబడుచున్నది. తనకు కొంత లాభమువచ్చుట కొక కలెడా కిస్తును మరొకంత హెచ్చించెను. ఈ కిస్తుల వనూలు చేయుట పూర్వకాలమునుండియు వంకి సాగంబర్వ ముగ వచ్చుచున్నది. తనమీద వచ్చిన నేరములన్నియు అబ ధ్యులుని సాక్షిచెప్పెను. 1908 సంవత్సరపు బెప్టెయ్యి అల్లరు లపుడు ఈ జమిందార్లలో నీ పన్నుల గూర్చి యందుకయు ఫిర్యాదు చేయబడలేదు. ధన్నుల నధికముచేయుటకంటె రెండంత అధికపు కిస్తును రయతు చెల్లించుకొన నిష్పదను. సంఘమువారు బుభవారమున మరల సమావేశ మయ్యెదరు.

భారత శాస్త్రీయ సభ:— భారత శాస్త్రీయ సభ యొక్క ఆయదక సమావేశము 1918-వ సంవత్సరపు జనవరి నెల 9, 10, 11 తేదీలను లాహోరులో జరుగును. పంజాబు లెట్టి నెంలు గకర్నూరు గారు వారికి సోపకులుగ నందుగు డాక్టరు జి. జి. వాకరు సి. ఎన్. వి. గారు అధ్యక్షులుగ నుం దురు. ఆయాశాఖల క్రింద నుండినవారు సభాధ్యక్షులుగ నుందురు. (1) కృష్ణసాయము; డాక్టరు ఎల్. కోలుమానుగారు (తెంగుకూరు) (2) పద్మా విజ్ఞాన శాస్త్రము; గణితము; డాక్టరు వాలి చుమామ్యుగు(ఆలిపురు) (3) సాయనశాస్త్రము; డాక్టరు జి. కె. పోలరు (తెంగుకూరు) (4) జంతుశాస్త్రము; డాక్టరు ఛాదకీగారు (లకల్లా) (5) వృక్షశాస్త్రము ఆర్. ఎన్. హోలుగారు (డెహ్రాడూరు) (6) వృక్షావాహాది పరిశో ధక శాస్త్రము ఇ. ఎన్. వీన్ హోలు (రంగూరు). నడగాను (వైకేడేస్సీ కాలేజి యందలి డాక్టరు కె. ఎన్. వీరున్నేను గారు వీరికి జనరలు సెక్రటరీగా నుందురు. ఎ. ఎన్. హోల్స్, హోలుసాహేలు దుహి రాముగారును స్థానిక కార్యవర్కులుగ నుందురు.

ఎఫ్. హోర్వేగారు:— హోమరూలు లీగు:— ఉదక మందలమున రెనువెంటలు కంనెసిక మేనేజరుగా నుండి ఎఫ్. హోర్వేగాచటి హోమరూలులీగుకు కార్యదర్శిగానియమితులై శ్రద్ధగా పనిచేయ నాంభించుటచే "యూగోపి యను నీలగిరి ప్రేక్షు ఆ సోపి ఏషను" వారు సభచేసి హోర్వే గారి కవలనుండి మార్పుట గాని పనిలో నుండి తొలగించుట గాని వెంటనే జరిగించ వలెనని చెన్న పురిలోని రెనువెంటలు కంనెసివారికి వ్రాసిరి. ఆ కంనెసివాను వెంటనే మరియొకరిని చెన్న పురినుండి ఉదక మందలమునకు పంపిరి. తాళము చెవులను క్రొత్త యుద్ధోగి కిచ్చి తక్షణము బయలుదేరి చెన్న పురికి రావలెనని హోర్వే గారికి వ్రాసిన గూడ తెలియుచున్నది. హోర్వేగారి కచట భారతీయులలో చాలమంది మిత్రులు గలరు. వీరు వెడలి పోవుట వారికి సంతాపకరముగ నున్నది. హోర్వేగారు ఖయ సాక్షికులు లాట్టి, ఈస్టు గ్రూపుస్టారు, సోమలు సెర్విసులీగు, హోమరూలు బ్రాంచి, మున్నగువానిలో చాలపనిచేసిరి. గ్రామములకు బోయి యుపన్యసించుచుండిరి. (న్యూయిండియా)

కన్నతల్లియే తన పిల్లలకు నూతనవేయుట:—

కోయంబత్తూరు నందు కామచిఅమ్మ అను నామె తన భర్తకు వ్యతిరేకముగ నడచు చుండుటయు, భార్యభర్త లిరువురును దగవులాడుటయు కలదు. ఇత సంతోషము దిశంబగు 21వ తేదీ సాయంకాలము వారినపుడు దగవు లాడుకొనిరి. పిదప భర్త భోజనము చేసి యేది యో ఊర్చనము చూచుటకు బోయెను. తిరిగి యింటికి వచ్చి చూచునపుడే తన భార్యయు, రసంతస్సెరుములకు నురుగును పి మాసుల ఆడబిడ్డయు కనబడక పోయిరి. తనపైద కుమారుడు మాత్రము సడుకొనియుండెను. అతడా రాత్రియంతయును, ఆ నురు నాను ను తనపై హితులతోగూడ తన భార్యకొరకు పిల్లల కొరకు ఊరంతయు వెతక వారంభించెను. ఒక కొలాయి వద్ద నీరు త్రాగుచు వాని చూచి ఆమె పొరిపోగ వారు ఆమెవెంట పరుగెత్తి పోయి ఆమెను పట్టుకొనిరి. నేను పిల్లలను నూతిలో బడవేసితినిని ఆమె చెప్పినందున ఆమెను ఆహూతి వద్దకు పీనుకొనిపోయి పిల్లలకనములను వైకటిసిరి. ఈసంగతి పోలీసువారికి తెలియజేయబడినందున కేసుచేయబడి కోయంబత్తూరు జడ్జి గారు ఆమెకు యానక్షర ద్వీపాంతర వాస శిక్షను విధించిరి.

మన్యజ్వరములకు నూతన చికిత్స:—మనలో చాలయంది ఇంతకంటను, ప్రస్తుతమును గూడ మన్యజ్వరములచే బాధ పడుచుండెన వారును, బాధపడినవారును జ్వరములకు క్వినేను మాత్రమే పూమానధమని తెలిచి దానిని నిమిటయు తినుచుండుటయు కలదు. దీనివలన కొందరికి కురుకుటయు చాలమందికి మరలమరలయ్యాజ్వరమువలన బాధకుగుటయు జరుగుచున్నది. డాక్టరు హోరేను విజ్ఞుగా రిపుడు మన్యజ్వరమునకు చుంచి మందులను కనిపెట్టిరి. ఈయనకు ఉరుకుభాషాజ్ఞానము లేనప్పటికిని ఆభాషయందు ఆయుర్భాష్యకు పాండిత్యము గలదుగాని నాచి సహాయముచే ఆభాషలో వ్రాయబడిన యూనాని వైద్య గ్రంథములను ఆయుర్వేద వైద్య గ్రంథములను పరిశీలించి వీరు యీవ్యాధికి తగినచికిత్సకునిపెట్టుటకు పట్టుదలతో పనిచేసి గృహస్థులయందలి ఇండియా మెడికలు గజేటరందు వ్రాయబడినది ఒకవిధమైన నిర్మూలన రసమును సోడియము వైబ్రోలేటును సలోమెల్ ఫోస్ఫేటును కలిపియాక్టోరైడును కలిపి యీయన ఈ చుందును తియూచేసిరి. వీనివలన కొన్ని సహజ వణములు కలిగినవి. వ్యాధిరలన ఉత్సాహములను మామకొననలసిన జ్వరగీడితులగు 23 గురు పోలీసు యుద్వ్యగులకు ఆయన యీమందు నియ్యగ వాంఛదను సంపూర్ణా కోగ్యమును బడసిరి. కెప్టను మామూ ఐ. ఎం. ఎస్. - గారు డాక్టరు విల్సన్ గారికి తోడ్పడిరి. వీరు మరికొందరికి 'గూడ నీ చికిత్సచేతనే ఆరోగ్యమును కలుగజేసిరి తెలియుచున్నదని చుదరాసు ప్రైయుకుత్రిక వ్రాసినది.

బొంబాయి సమాచారములు.

హిందూదేశ రక్షకబలము.

నిన్నటి దినమున పూనాలో సమాజేతమైన బొంబాయి శాసన సభలో మా|| లగు ఘులారు మహ్మదు ఖర్రిగారి ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు దొరతనమువారి కిటుల జెప్పిరి. క్రిందటి జూనునె లాఖరుపరికి హిందూదేశ రక్షకబలమున జేరగోరుచు 438 వర్గాస్త్రులు బొంబాయిరాజధాని యంతటి నుండియు చేరెను.

నిష్పంధావాసశిక్షలు.

జూను 24వ తేదీనాటి "మహారా" పత్రికయందలి ఒకవ్యాసము చూచించిన కీతి బి. జి. హాన్సుమత్, తిలకు, జిమ్మ దాసుగృహస్థాధికారముగారలను దొరతనము వారు నిష్పంధావాసశిక్ష పాల్పెయన న్నారా యని ఆసభ్యుడే ప్రశ్నించెను. ఆయంశమును గూర్చి తాము చెప్పవలయున జేమియు లేదని దొరతనము వారు ప్రతిస్పృ మొసగిరి.

రాజకీయ నియమములు.

మా|| మన మోహనదాసు రంప్రీ గారి ప్రశ్నలకు ప్రతిస్పృ లు సగుచు దొరతనము వారిట్లు చెప్పిరి. హిందూదేశ దొరతనపు టుద్వ్యగుల తరపును కౌండుచేయిలు మండలిలో జేరకూడదని అన్ని కార్యాలయ్యాధికారులకు నుత్తరువులు వచ్చినవి. జూను 2వ తేదీ నాటి బొంబాయి దొరతనమువారి ప్రకటనములో నిర్దేశములు గాజకీయ సభలకు బోకూడదని చేయబడిన యుత్తరప్రభు భారతజాతీయ సభచేతను, మహ్మదుదీను మహా సభచేతను తెల్లంపబడిన స్వపరిచాలనా సమన్య సభలుగూడ రాజకీయ సభలలో జేర్చబడినవి. కనుక విద్యార్థుల సభలకును బోకూడదు.

దాదరు కలవరము

బొంబాయి దొరతనమువారి ప్రకటనము.

దాదరులోనున్న సైనికకార్యక విభిములోని వారును కార్యకులను సమహర్షు వారును ఇతరులను వెరెయిగోని సైనిక వైద్యశాలవారును అక్రమప్రవర్తనము సలుపు చున్నారను వదంతులు కలుగుటవలన బొంబాయి దీనివత్తరభాగమున నికసింపు పనివాండ్రలో గత ఆరువారముల నుండియు చాల కలవరము కలిగియున్నదని తెలియు చున్నది.

పోలీసువారికి తెలిసినంతవరకు వదంతుల సత్యమును గ్రహించుటకు వారు విచారణలను చేయుచున్నారు. ఈ విషయములకు ప్రతీకలలో ప్రకటించినచో వివిధసంఘముల ప్రజల కంతకలహములు కలుగుటకును అందువలన యుద్ధమునకు కారలసిన సామగ్రిల నిర్మాణమున కభ్యంతరముగ సమైక్య కట్టులు కలుగుటకును మరియు సేనలో పనిచేయు పనివాండ్రు సమకూర్చుట కభ్యంతరము కలుగుటకును కారణమగు నని దొరతనము వారు తెలిచిరి.

ఇట్టి వదంతుల సత్యములను పోలీసువారు వెంటనే గ్రహించి అపరాధులను శిక్షాపాత్రులను చేయవలెనని దొరతనము వారు ఆకురతతో కోరుచున్నారు. కాన నట్టి అపరాధులను గూర్చి ప్రజలు వెంటనే పోలీసువారికి తెలిపి వారి శిక్షాపాత్రులను చేయుచుగి దొరతనము వారు నమ్ముచున్నారు.

నిరాధారములగు వదంతులను గూర్చి ప్రజలకు గల భీతిని తొలగించుటలో విద్యార్థికులగు వారు సహకారులగుచునని దొరతనము వారు శత్యసింపు చున్నారు.

ఆగ్రాభూస్వాముల సంఘము.

ఆగ్రాప్రాప్తియనందలి జమీందారుల సంఘముయొక్క ప్రధానకార్యాలయమునకు 22వ తేదీనాటి ఉదయమున సర్ జేమ్సు మెస్టరుగారు శంఖుస్థాపనము జేసిరి. ఆనేకమంది రాజులును జమీందారులును సభకు విచ్చేసిరి. నవాబు అబ్దుల్ మాజిద్ గారికి ఉపన్యాసమును జరిగిరి. అందు సంఘమున 400 సభ్యులు గలరనియు యా 8,500 లు కట్టవలసిన విరాళము సక వాగ్దారము చేయుబడెననియు తెలియజేసిరి. మెస్టరుగారు దేశభాషలో దానికి తగినప్రత్యుత్తరము మొసగుచు జమీందారుల తనయులందఱు ఉన్నతవిద్య గలుగుటకును సంఘము వారు ప్రయత్నించవలసిన దనియు, శాసన సభలలోని జమీందారు సభ్యులితరులు వ్రాసిన అంశముల జనువుట గౌరవముగ నుండలేదనియు, స్వయముగ నుపన్యసింపుట స్థితికి వారందఱును రావలసి యున్నదనియు ప్రస్తుత మహా సంకటసమయమున జమీందారుల సహాయముజేసిది యుద్ధము విజయవంతముగ కొనసాగ జేరదనియు, గనుక వారు తమ శక్తికొలది సహాయము చేసెదరు గాక యనియు బలికిరి.

పొగబండి ప్రమాదము.

కలకత్తా జూలై 24:—23వ తేదీ 18-40 గంటలకు జబులపూరు గోండియా ప్రయాణికుల డొక్ పొగబండి (143) చిన్నగాడిమగు సార్కుగ యిరువదారిదగ్గర పొగబండుల యంత్రములను మార్చుబండితో జేగి నెను. గజ్ సోకు పిండాయిచుద్ధము 708 మైలు రాయదగ్గర ఈ ప్రమాదము తటస్థించినది. రెండుయంత్రములు 23 ప్రయాణికులబండ్లు నష్టపడినవి. పొగబండిని నడిపించువాడును ఓచరుసేయరు, రిలీఫు బండిలోనున్న భాగ్ సీ మరెంకొక 23 హైదర ప్రయాణికులు మృతులైరి. 25 మందికి బలకరమైన గాయములు తగిలినవి. 15 గురువకు కొంచెముగ దెబ్బలుతగిలినది. రెండుగజ్ బలవరకు ప్రయాణికులను ఇంకొకబండిలోనికి మార్చుట పట్టును.

ప్రాతీ పంజాబు మస్లిము సంఘమువారు

హాంజి ప్రభువుగారి పక్షమున సమర్థించుట.

లాహోరు, జూలై 24:—ప్రాతీ పంజాబు మస్లిము సంఘము యొక్క కార్యదర్శియగు మా|| మియాలో మహమ్మదుహాగ్ గారి లండను, ప్రధానమంత్రిగారికి తంతిపాత్ర నంపిరి.

మెసపాటుమహా పంచాయితీవారు హాంజి ప్రభువుగారిని నిందించుచున్నారు. పంచాయితీవారి తిర్గావముల పట్ల మాయసమృతిని జూపుచున్నారు. హాంజి ప్రభువు గారి రెంతమాత్రము నిందాప్తులు గారు. హాంజి ప్రభువుగారి యందు మాకింకను భక్తివిద్యాసములు రాజిలుమనే యున్నవి.

నంగదేశపు కార్మికదళము

రణరంగమున కేగుట

కలకత్తా జూలై 24:—పూర్వము రాజధానిపూల మునకు కమిషనరుగ నున్న లెఫ్టెనెంటు కర్నలు జి. ల్యాంగు ఐ. సి. ఎస్. గారు హైదర మూల సైన్యముకు ఆధిపతిగ నియోగించబడెను. కార్మికదళమునకు సంబంధించిన వేయియంది వెంటబెట్టుకొని ప్రత్యేకముగ ఒక పొగబండివెక్కి రణముఖమునకేగెను. నంగదేశమునుండి కార్మికదళము పోవుట కదియే ప్రథమము. ముఖ్యముగ చిటగాంగు బ్యాగిసానులనుండి ప్రజలు కార్మికదళమున జేరిరి. ఇందులో చేరినవారు చాలమంది మహమ్మదీయులు. ప్రథమమున రెండువేలయిందొక నంగదేశమున కార్మికదళమునందు తయారచేయుటకు విశ్వయింపబడెను. ఈలోపుగ ఇండియా కార్యదర్శిగారు కార్మికదళమున సైనికులను సమకూర్చుట వలనని ఆజ్ఞాపించిరి. అక్రమరంబిలో నున్న వారితో సమ్మేళనము జేరిరి. రంబిపూలములు ఒక పక్షముక్రిందనె బద్ధఅందు కంపిసీలో పనిచేయుడి. మైలో గారి యాజమాన్యము క్రింద రణముఖమున కేగిరవి.

ఈ నెల 19వ తేదీని పాలకొల్లు కాలన రహదారి పడవ విజ్ఞేశ్వరము లాకువద్ద మునిగిపోయినట్లును అందు సుమారు 300 బస్తాల ధాన్యమును కొన్ని ప్రాణములును నష్టపోయినట్లు తెలియవచ్చినది.

ఈ నెల 10వతేదీని గుంటూరు స్వరాజ్యసమితి పక్షమున ఆంధ్రమండలస్వరాజ్య సమితి కార్యదర్శియగు శ్రీయుడ గాడివల్ల వారిసర్వోత్తమ రావుగారు స్వరాజ్యము, ఆంధ్రోద్యమము" అనువిషయమునుగూర్చి యుపన్యసించిరి. ఆ సభకు ఉన్నవలక్షి నారాయణ గారధ్యక్షత వహించిరి.

నెల్లూరుజిల్లా కావలితాలుకా బుడవగుండ గ్రామము నందు నెలకొల్పబడిన గోపాలకృష్ణ పుస్తక భాండారము పక్షమున గతిమాసము 28వతేదీని తెనాలి సంస్కృత కళాశాలలో పాఠ్యాయులగు గాజులపల్లి హనుమచ్ఛాస్త్రి గారి యధ్యక్షతక్రింద సభజరిగినది. గుంటూరు సుబ్రహ్మణ్యముగారు భరతమాతృ స్తనములు కీర్తించిరి. గద్దకొండా రెడ్డిగారును కొన్ని పద్యములను చదివిరి. కొన్ని యుపన్యాసములు జరిగెను.

విజయనగరపు నాల్గలు.

విజయనగరము, జూలై 21:— ఈ చుద్ధను మహారాజావారును వారి కుటుంబయును కలకత్తాలో నున్నారు. సంస్థానము బ్రట్టిగా రింకిను నీలగిరి నుండిరాలేరు.

కళాశాల.

ఈ సంవత్సరము పరీక్షలలో కళాశాల విద్యార్థులనే కులు జయచుండుటచే నితర పాఠశాలలనుండియు కళాశాలల నుండియు, బాలురనేకులు వచ్చియున్నారు. మూల్యులు నలు, ఇంటరు, బి. యే. పరీక్షలయందు దుష్ప్రభులయినవారి సంఖ్య యితరదోష్టకంటె నధికముగా నుండుటచే విశాఖపట్నము కాకినాడ రాజురహేంద్రవరములకుండి నెమ్మచుండి విద్యార్థులు చేరియున్నారు. మా ప్రాంతమునుండియే కాక గూర ప్థములగు తెనాలి నుదనపల్లి మొదలగు పురములనుండియును బాలురు కళాశాలకు వచ్చి చేరుట శుభసూచకము. ప్రస్తుతము ఇంటరు, బి. యే. క్లాసులు రెండింటిలోను 40) మంది బాలురకంటె నెమ్మచుండి కలరు. కాని బాలుకు ప్రత్యేక పసతి గృహము లేకపోవుటవలనను నంటపూటి యిండ్లు బొత్తిగా మంచిది కాకపోవుటవలనను చాల చిన్నగా నున్నది. హాస్టల్ పుటికి తయారగునో తెలియను.

స్వరాజ్యసమితి.

ఈ పురమంకొక చిన్న స్వరాజ్యసమితి కలదు. పురజనులకు రాజకీయ విషయములం దంతగా నుత్సాహము లేదు. స్వరాజ్యసమితివారు కూడ దేశమం దెంతెంత యాంధోళన జరుగుచున్నను, చలనములేక మంచిసాత్వికబుద్ధితో చూచుచున్నారు. వీ వెంటకుటకు నిష్పంధప్రవాసశిక్ష విధింపబడినది. హిందూదేశ ప్రభుత్వమహాకు స్వర్గస్థుడయినాడు. కాని మా పురజనులు మాత్రము అనవసరములగు సభలతో మనకేమి పని యని కాబోలు మానోరథమునుబూనినారు. కాని యీయధ్యున అసిస్టెంటు కలెక్టరుగారగు నోయసుదొరగారు పురమువిడిచి నవ్వడు న్యాయవాదులును దొరతనపువారియొద్ద కితాబుల నంగీకరించిన వారును మొదలగు పురప్రముఖులు పెద్దసభచేసి యుపన్యాసముల నిచ్చుటయేకాక కొందరు స్వరాజ్యయక్తర లేదని చెప్పిరి. (స్వకీయవితేఖిరి).

పార్టీలు

స్వపరిపాలనోద్యమము

(పార్టీ)

భారతవర్షమున రాజకీయ పునర్నిర్మాణమేగింది. పార్టీల నీ నవీన జన్మమున నెట్టకేలకు శ్రద్ధబుచ్చుకొనిన చిహ్నాలు గాన్పించు తెంతయు సంతోషకరము. చెన్నపురి దొరతనము వారు గావించిన యనకతనక కార్యముల వలన స్వపరిపాలనోద్యమమునకు నూతనశక్తి కలిగింది. ఇటీవలివర కచ్చటచ్చట కొందరు హైందవుల ప్రాచుర్యము గలిగి యుండిన ఈయం ద్యమ మిప్పుడు అన్ని గాములనుండియు, అన్ని రాష్ట్రముల నుండియు స్వచ్ఛంద ప్రేమలను పడయుచున్నది. రాజకీయ సిద్ధాంతములయెడ సహజముగ నీ గాదరభావ పూరితులగు పార్టీల నీరుతుహము విశేషముగ చలంపజేయు లేకపోయెను. కాని గతించిన కొలదిదిగములలో స్వపరిపాలన సమితినిజేరిన పార్టీల సంఖ్యనుబట్టిచూడ, నీతెగవారు తమభావములనుబట్టి, హైందవజాతిని కలంచుచున్న స్వపరిపాలనోద్యమ ప్రభుత్వములకు పాల్పెట్టు స్పష్టమగుచున్నది. స్వపరిపాలనావాదుల సంఖ్య వీరములమున హెచ్చుటయెగాక, పార్టీలవలన స్వపరిపాలనోద్యమకార్యక్రమమునకు ధనసహాయ ముపడెడిది. ఎస్. ఆర్. బామన్ గారిక లక్షయును, హెచ్. ఎఫ్. నెట్టి టుకన్ గారిక యిరువదివేలును స్వపరిపాలనాసమితికి సహాయించియున్నారు. పార్టీలలజులు రాజకీయరంగమున జొచ్చి, హిందూదేశముపట్ల శాస్త్రీయవిధముల పాటుపడి, భారతవర్షమునకు స్వచ్ఛ శాస్త్రీయపరిపాలనని కరాచీలో తమయుపన్యాసమున దస్తూరు డాక్టరు ధల్లాగారు సభాసదులగు పార్టీలను హెచ్చరించిరి. ధల్లాగారివలెనే హైందవమతగురువును తన మతమున జేరివారిని హెచ్చరించియుండెనని మేమునుకొనజాలము. అట్లు తలంచుటకు తగిన నిదర్శనములులేవు.

ప్రాదేశీయులయందు తరచుగ, అందు ముఖ్యముగ హిందూదేశమున, మతమునకును దినచర్యకును సంబంధము లేదు. మతాధికారులు సాంఘిక సమస్యలతో జోక్యము కలుగజేసికొనక, మతదీక్షలు మున్నగువాటితోడ ములిగియుండుదురు. సాంఘికములయందు జోక్యము కలుగజేసికొనక యెడల తమ గౌరవము తగ్గిపోయి, అధికారమునకు లోటుగలుగునను నుద్దేశముతో వీరిట్లు చరించుచున్నారు. పార్టీలలోగూడ, నితర హైందవ జాతులలోవలె పూర్వార్థపరాయణులు నీతిరసనే యున్నవారు కాని ధల్లాగారి మతాభిప్రాయములు వీరితో నేకీభవించవు. తత్కారణము నే వీరు స్వచ్ఛందముగ రాజకీయములయందు పాల్గొని ప్రజలను హెచ్చరించుచుండిరి.

మరిగనువుల కైకములతో సంబంధము లేదను వాద మింద్లామున చాలకాలము క్రితమున నెనశించినది. హిందూదేశమునగూడ నీ మధ్యప్రాయమునంపవలయును. ఈతలంపడుగంటినగాని, భారతవర్షము సాంఘిక రాజకీయములయందు త్వరితముగ చుర్రోచ్చునెండదు. సంఘసంస్కరణమును గురువులెదిరించుచుండుటచే సంస్కరణమున కంతరాయము కలుగుచున్నది. మతగురువులు సంఘసంస్కరణముపట్లనుడుముగట్టి నిలిచునదికి చాలకాలముగతింపలేదు. ఏలననసంఘసంస్కరణము వలన వర్తమానపు సాంఘిక వ్యవస్థయందు మార్పులకలుగును. మార్పులు సంఘమున నెలకొల్పబడిన యెడల వీరల యాజమాన్యమునకు ముప్పు గలుగును. కనుక దస్తూరు ధల్లాగారు పార్టీలను హెచ్చరించి, అప్రతిమానమగు స్థానము నలంకరించుచున్నారు.

కరాచీలో తమయుపన్యాసమున ధల్లాగారు సుమారొక వెయ్యి సంవత్సరముల నుండియు మీరు నిలువ నీడ నొసగుచుండిన హైందవ భూమియెడ మీవిద్యుక్తమున నెరవేర్చలేదయిన పార్టీలను హెచ్చరించి యుండుట సమంజసముగ నున్నది. భారతవర్ష సంపర్కము వలన పార్టీల జీవనము కొంతవర కిచ్చి శీతిగతుల కనుకూల పడినదే గాని వారి జాతీయవ్యక్తిత్వమున కెట్టి ప్రమాదమును గలుగలేదు. తమవ్యక్తిత్వమును పార్టీలు కాపాడుకొన నిచ్చు యిందుటయంగు విపరీత మెద్దియునులేదు. హిందూదేశపు రాజకీయాశములు, జాతీయాశములతోపార్టీ లేకీభవించినయెడల తమ జాతీయవ్యక్తిత్వసంరక్షణమున పార్టీలకెట్టి యిరుచులును కలుగనేరవు. పార్టీల నితరతెగలనుండి మన పాలకులు కేటించి యుండకపోవుట గూడ యుక్తమై యున్నది. కనుక పార్టీలు గూడ హైందవుల ననుగమింపవలెను. లేదా వెనుకకు దిగబడవలెను. వీరు వెనుకకు దిగబడినయెడల భారతవర్ష పురోగ

మనమున కెట్టి యాటంకమును కలుగనేరదు. కాని పార్టీలు హైందవుల ననుగమించినచో, హైందవులకు తోడ్పడినవారగుదురు. కనుక స్వపరిపాలనోద్యమమున పార్టీలు చేరునదియు చేరకపోవునదియు హైందవుల కేకాంతయు కలుగజేయక పోయినను, పార్టీలకుమాత్రము చాల ప్రాముఖ్యమును మెయ్యును. ఇట్టి సందర్భమున మన విద్యుక్తము సుస్వక్రము. స్వపరిపాలనోద్యమమున జేరుట విప్లవమున పాల్గొనుటకాదు. ప్రభుత్వాసమునకే యభ్యంతరమును కలుగనేరదు. ప్రస్తుత కలకరముల నుండి నూతన స్థితిగతులేప్పడి, కొత్త గాఢపాపబడిన హైందవజాతినుండి పార్టీలు కేవలనిర్మలములుగా తలచుట కేవలము అనాధారము. మనశీతి సత్యమై వెలసినచో, మన చర్య సర్ది విన్నా వెట్టిటుగారి వచనముల ననుసరించి యుండవలెను. కాంగ్రెసు సభయందీరుహనీయును, కొలదిసంఖ్యగల పార్టీలమూలమున కొట్లకొలది జనసంఖ్యగల హైందవులేల యిడుమ లందవలయునని చెప్పియుండెను. అననరమైనచో పార్టీలవలకు తొలగవలయును. వెట్టిటుగారి వాక్యములలో మెకాలె ప్రభుని చిత్రానుసార మున్నది. పార్టీవ్యవస్థాసముల ననుసరించినవిద్యను జేయుట కొనసగినచో, వారు తెలివివారి, అంగ్లేయుల నచికారమున నే తమ దేశముకుండి వెడలకొట్టుదురు. అయినను దేశముల కిట్టివిద్య నొసగుట మన విధియని మెకాలె ప్రభువు వాదించియుండెను. మెకాలెప్రభుని యాదారభావ భరితమగు విజ్ఞప్తి అంగ్లేయుల యాదరమును బడసి హిందూదేశమున సామ్యవ్యవస్థావిధానములు నెలకొల్పబడెను. అరుది సంవత్సరములనుండి హైందవు లీవిద్య నభ్యసించుచుండిరి. తత్కారణమున నాంగ్లేయుల కార్యము లభ్యపడినదే గాని దేశమునుండి తరుచుబడు నవకాశములేదు. మనోవైరశ్యమున నెన్నిభునకార్యముల మెచ్చిన నంతగాఢముగ వారిదేశమున బంధింపగలరు. భువకార్యము లేన్నడును వ్యర్థముకాజాలవు. స్వాధికారములే నేడు పార్టీలు హైందవులకు ప్రాప్తమైనచో, ఉచ్చదశ నందిన హైందవుడు పార్టీని తరిమివేయవా? ఇట్టి స్థితి సంభవించునని మే మనుకొనజాలము. నైగా సాంప్రదాయమునను, స్వభావమునను పార్టీలకు స్వాధికారావిత్యమే సహజమైనట్లు నిదర్శనములున్నవి. నాగోజి, మెకాలె మున్నగు మహనీయులు పార్టీ వంశభూషణులై యున్నారు. వీరల స్ఫూరించుకొనిన ప్రతి పార్టీజాతీయమనకు కాంగ్రోత్సాహము జనింపకపోదు. హిందూదేశమున రాజకీయ జీవనమును నెలకొల్పినది పార్టీలై యుండ, గమ్యస్థానమును జేరక పూర్వము వాదాగురుని విశ్వసింపజాలము—లేదను.

హిందూదేశ స్థితిగతులు.

జొంబయి విషపుగారు ఇండియన్ సోషలిస్టుపార్టీకు పత్రిక కిట్లు వ్రాసిరి:—హిందూదేశమునందు శాస్త్రసమ్మతమగు మార్పులనుజేయుటకు ఇండియాదొరతనమువారికి చావులేదు. ఇట్టిమధికారము బ్రిటిషుపార్లమెంటు సభవారికిని బ్రిటిషు ప్రజాప్రభుత్వ వాదులకే కలదు. గ్రేటుబ్రిటనులోనున్న ప్రజాప్రభుత్వవాదులును స్వపరిపాలక అధినేతముల ప్రజాప్రభుత్వమువారును హిందూదేశమునకు భావికాలమున స్వపరిపాలన మీయవలెనని పలుకుచున్నారు. స్వపరిపాలనమునకై బ్రిటిషు ప్రజాప్రభుత్వ వాదుల యనుగ్రహమునకు పాత్రులగు నట్లు హిందూదేశపు రాజ్యాంగ వేత్తలు ప్రవర్తించవలెను. బ్రిటిషు ప్రజాప్రభుత్వవాదుల యాగ్రహమునకు పాల్పడగూడదు. ప్రస్తుతము గ్రేటుబ్రిటనువారు యుద్ధమందు విజయులగుటయే ప్రధానముగ నాచుచున్నారు. కనుక యుద్ధ సమయమున బ్రిటిషు ప్రజాప్రభుత్వ వాదులను లేనిపోని ఆందోళనతో చిక్కుకొట్టినచో వారే వగించు కొనెదరు. వర్తమానమున భారతీయులు స్వపరిపాలనములకు అర్హులమనునభిప్రాయముతో నుండవలెను. చరిత్రయందు స్వపరిపాలనము వడసి ప్రసిద్ధిగాంచిన రాజ్యములన్నియు ప్రారంభమును స్వల్పముగ స్వపరిపాలన వాచకాశమీయబడినవే. పుగలాలక సంఘములలో స్వపరిపాలనమును నేర్చుకొనుటకు కిషక ప్రభువుగారు భారతీయుల కవకాశ మొసంగిరి. క్రమక్రమముగ ఈయవకాశముమరింత ఎక్కువగ నీయబడెను. అట్టియెడల పుగలాలక సంఘపరిపాలనవలన మాకు ధీశక్తి యినుపడించినది. మేము కార్యసంఘముల మైతిమని! భారతీయులు ధైర్యముగ నుడువగలరా? 6000 భారతీయులు విచ్చిక్త వైద్యములందు చేరవలెనని దొరతనమువారు కోరిరి. అధ్యము 2 వేలు కూడ ధరభాస్తుల నంపలేదు. అట్టియాకనడావలె పామ్రాజ్యమున అగ్రస్థాన మలంకరించు గోరినచో వారివలె సంగ్రామమును అగ్రప్రాణములను ధారపోయుట అవశ్యకమని విద్యార్థికులై నభారతీయులు గ్రహించగలిగిరా?

ప్రత్యేకముగ ఒక జాతివారి నే బాగుచేయవలెనను ఉద్దేశము బ్రిటిషు ప్రజాప్రభుత్వవాదుల కంతమాత్రము కిట్లును. ఇది చాల కఠినముగను, ఎక్కువగ ప్రబలుచున్నదని వారు గ్రహించిరి. అన్నివర్గముల వారికిని బాధ్యతగల యుద్ధోగములు వలయునేని అన్ని వర్గములవారికి విశేషముగ ఈ కార్యములను నిర్వర్తించు శక్తిగల విద్య తెలిసి యుండవలెను. అని లభించువరకు సంపూర్ణమగు స్వపరిపాలన మీయవలయునని నీయలేదు. అట్టిచ్చినచో ప్రయోజన ముండజాలదు. అయ్యది ప్రజాప్రభుత్వ మనుమించుకొనజాలదు.

అమృతబుడును.

ఒక సెకండు హ్యాండు చెయిన్. డ్రైవ్. ఫియట్ మోటార్ బండి 18-20 హార్సు పవర్ గలది. అమృతమునకు గలదు 10-8-1917-న తేది లోపట కావలసినవారు టెండర్లు పంపుకొనవచ్చును. ఈలోపట అది అమ్ముడు కాకపోయినచో ఆగస్టు 11, 12 తేదీలయందు బెజవాడలో ఏలాము వేయబడును. కావలసినవారు ఈ దిగువ చిరునామా గల వారికి వ్రాసికొనవచ్చును.
ఎ. కాలేశ్వరరావు
ఎక్స్ క్యూటరు అండు (ట్రస్టీ, బెజవాడ).

FOR SALE.

A second hand chaindrive Fiat (F.I.A.T.) Motor Car 18 20 Horse power. Tenders are invited till 10th August. If not sold meanwhile, it will be disposed off in auction on 11th and 12th, August at Bezawada.
APPLY TO.—
A. Kaleswararow
EXECUTOR & TRUSTEE
BEZWADA.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయల్గొప్పులు - ఫియము - డేరా - గ్యాసుడిజు - బొమ్మలకాపులు - గారడీ ప్రదర్శనము విక్రయము. కాట్టలగు కావలెనా? (592)
బి. ఈశ్వరప్ప అండు నన్ను, విశాఖపట్టణము.

అద్భుతనివారిణి.

126

ప్రాఫెసర్ జేమ్సుగారి ఎలక్ట్రో టాక్ పెరల్సు

ఇది బలహీనులకును నీరసులకును చుండు. నిద్ర లేకుండుట, జ్ఞాపకము తక్కువగను, మెదడు దిమ్మగా చుండుట,

పనియందంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిస్సత్తున, బలహీనము, ఆయాసము, శుక్లనవ్వుమహిగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు గుమస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మొదలగు వారికి ప్రశస్తమైనందు; బలమును గలిగించును. అనేక వేలమంది ఇందువలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒకమామ పరీక్షించును.

25 మూత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
40 ,, ,, ,, 2-0-0

నవీనము! పరిమళ ద్రవ్యముల రాజు నవీనము!!

ఆట్యో దిట్ బహర్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి అపూర్వ వాసనయును కలదు. ఆత్మకహలో సాగాము మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయు వైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన వనము మధ్యలోనుంటే యెంత సుఖమయిన వాసనను ఆరు భవించ వచ్చునో అంత అనుభవించురు. ఇతర వాసనలు యేవేనియుండినా యీ ఆట్యోదిట్ బహర్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుడు.
వెల 1/2 (ద్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 } వి.పి. చార్జి
,, 1 (ద్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0-12-0 } రూ. 0-4-0
,, 1/2 అవున్నబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 } ప్రత్యేకము
ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెని.
నెం 155, జుమ్మాచునీరు వీధి, బాంబాయి.
మద్రాసు యేజంటు:- మెహతా ఘనశక్తం మూర్తి
చైవానిజారు రోడ్, మదీరాను.

ఆమృతాంజనము డిపోవారి దివ్యోషధములు.

ద.అ.	కేరళాంజనము	ద.అ.
బంతిచూర్ణము పండ్లసోముటకు ... 0.2	మోక్షశైలము మేంద్రులకలనెరుగుటకు 0.12	
శిర్షసామనము మూత్రం అశ్మిధులకు 1.4	శోషహరి మేంద్రులకు డిడుటకు ... 0.0	
దంతకులహరి పండ్లసోముటకు ... 0.8	ఉబ్బనములకు మందు నీసా 1-కి ... 1.8	
వజ్రగుళికలు ధానుపుష్టికి ... 1.0	కస్తూరిమూలము నెద్దటి, మంచిది 50-కి 0.10	
స్వస్వహరి స్వస్వములకు నీసా 1-కి ... 0.12	సుఖభోగి మూత్రము ... 1.0	
నరాలశింఖ శైలము దెబ్బ 1-కి ... 0.12	సుఖభోగి శైలము పుండ్లకు ... 1.0	
శోషహరి శోషకాటుకు నీసా 1-కి ... 0.8	విశేషములకు మూత్రము దెబ్బ 1-కి ... 0.8	
శేత్రాంజనము కంటివ్యాధులకు ... 0.4	గ్రహణి మూత్రము దెబ్బ 1-కి ... 0.8	
కలహమూత్రము వాంతిధులకు ... 0.8	శోషహరి మూత్రము తలనొప్పిలకు ... 0.12	
శిశుశైలము శిశువులకు దెబ్బ 1-కి ... 0.8	కాలినపుండ్లకు నూనె నీసా 1-కి ... 0.8	
నామకీర్తనము నీసా 1-కి ... 0.8	శేగవ ద్రావకము నీసా 1-కి ... 1.0	
నీలకు నీలము నీసా 1-కి ... 0.8	కుసుమార మూత్రము, కుసుమవ్యాధులకు 1.0	
తామ్ర శైలము; తామ్ర, తీటకు ... 0.4	చుండుకు నూనె నీసా 1-కి ... 0.6	
వృక్షశైలము దెబ్బ 1-కి ... 0.4	కుందశైలము, ముఖకాంతికి ... 0.8	
మృత్తీద్రావకము నీసా 1-కి ... 1.0	పగుళ్లకు శైలము శిశువులకు ... 0.8	
కపహరి శిశువులకు దెబ్బలకు ... 1.4	కస్తూరిమూలము చెవిపోటుకు ... 0.6	
కపహరిచూర్ణం శిశువులకు దెబ్బ 1-కి 0.8	జలాది మూత్రము మలబద్ధములకు ... 0.8	
నాయువుపోటుకు మందు ... 1.0	జుతునాటిహరి ఎండికలకు ... 0.8	

ఆమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు అందు బొంబాయి.

బాధాశీడితులకు వరము: ఐవోడిక నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోషధిసారసపరిల్లా

ఆపకపూర్ణపు రక్తములను వదిలించు జాడ్యములకు కీరీటముకంటి మందు. కుగ్రఫలను, మచ్చలను, గండమాలలను పండ్లను, ప్రాతకొప్పలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

కనావధిసాగ్నపరిల్లా గణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, కనావధిసాగ్న మధ్యవర్తిత్వము అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరగదోషములను, మలబద్ధకమును కార్యసంబంధమును వొప్పలను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరారోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులవర మందులకు 4 బెన్సెల బుడ్డిలో అమ్మబడును.

ప్రైవేటు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144. No 2, BOMBAY

వికభాషాలపి ప్రశంస

విక భాషాలపి అపూర్వము విరచితము
కల 0-4-0 పోస్టల్ ఆధికము.

పండ్ల నిర్వ్యాళికాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

విక శ్రయంతి కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే

గ్రంథాలిని కల 0-4-0 పోస్టల్ ప్రత్యేకము.

పండ్ల పత్రికా కార్యాలయము, 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మీ బాయిలరు

విశేష కాలము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషు బాయిలరు కామోజిషన్"ను యుపయోగించవలయును. దాని నుపయోగించిన బాయిలరు శ్రుప్తపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక షెల్ ప్లెట్టుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆపమనున్న గొట్టములనున్న శ్రుప్త పట్టకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కామోజిషన్ యుపయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు చెడిపోకుండ ఎప్పుడో కష్టము క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యుపయోగమును గురించియు సలహాను గురించియు అసలు యేజెంట్ల కే వ్రాయవలయును.

శీ గాలనులుగల రము 1-కి రు 26-0-0

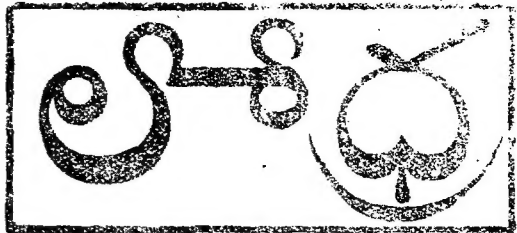
డి రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అందు ఇంజనీరింగు వర్కు,

తపాలపెట్టె నెం 553 రు

389

మదరాసు

(వై కామోజిషన్ గోరువప్పుడు ఈ పత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము)

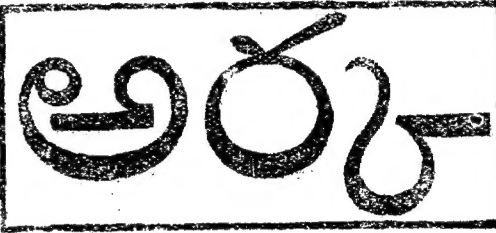
గర్భాశయ నిరోగనివారిణి:— శ్రీలకు గలుగు ఋతుశాల బహిష్టి కావండుట. అకాలబహిష్టి, మైల బాక్తి గాను, తక్కువగానూపోవుట, కుసుమగోగము, సంతానహీనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూతికావాతము, కీళ్లనొప్పలు, అరికాళ్లు, ఆరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మర్య వ్యాధులను కుదుర్చుక.

పెద్దబుడ్డి రు 8 0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అల్సేము, కీళ్లనొప్పలు, సోమరితనము, మేహ ప్రణములు, కుఖసంకోచములు, నిస్సత్తువ, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

పెద్దబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

జ్వర నివారిణి బుడ్డి 1-కి రు. 1-0-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల,
166 9, బందరువీధి, మద్రాసు

శ్రావించి:— సికింద్రాబాదు అండ్ నెల్లూరు.

ఆత్మజ్ఞానా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.
దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ
గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.
చిన్నవైఖా చక్కని గ్రంథము. కల రు. 0.8-0
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాడ్ నెన్సు మొదలగుదా ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అందు కంపెనీ.
(53) 21. మామిడిపేట, బొంబాయి.

శాకభక్షణము

భరతఖండవాసుల మగు మన మార్యములకు సంశయము; "అహింసా పరమోధర్మ" అను నీతి నెఱిగినవాడు గావున మేము ఈ పుస్తకము యినా ముగా పోష్టుచార్జియు మేమేధరించి పంపుచున్నాము. కంటప్రాయము.

210 వైద్యశాస్త్రీ మణిశంకర్ గోవిందజీ, అరికాళ్లు జాషుదాలయం 158, బ్రాడ్వే, మదరాసు.